

Pohjois-Savon aluetalouskatsaus

Kevät 2017

4.5.2017

4.5.2017

SISÄLLYSLUETTELO**Sisällys**

Tiivistelmä.....	2
1. Aluetalous Pohjois-Savossa	4
1.1 Liikevaihto.....	4
1.2 Vienti.....	13
1.3 Palkkasumma.....	17
2. Työvoimavarat ja työllisyys.....	26
3. Pohjois-Savon kehityskuva	28
3.1 Maakuntien vertailu 1-6/2016.....	28
3.2 Toimialojen kehitys v. 2006 – 2016 ja v. 2016.....	29
3.3 Toimialojen trendit v.2005 - joulukuu 2016	32

4.5.2017

Tiivistelmä

Noususuhdanne alkoi 2016? Pohjois-Savossa kasvu koko maata parempaa

Talouden kasvu on viime vuodet ollut vaisua, mutta vuosi 2016 antaa merkkejä paremmasta. Viime vuonna yritysten liikevaihto kasvoi Pohjois-Savossa 3,5 %, koko maassa 2,4 %. Maakuntien välisessä vertailussa Pohjois-Savo oli kärkijoukossa. Viennin arvo lisääntyi Pohjois-Savossa 3,7 % ja koko maassa laski -0,6 %. Yritysten maksamien palkkojen määrä kääntyi 2,4 % kasvuun, koko maassa 1,5 %.

Ylä-Savon liikevaihto 2016 kiihtyi 5,2 % kasvuun ja Sisä-Savo + alue ylsi 4,9 %:iin. Kuopion seudulla kasvu oli 3,6 % ja Varkaudessa 2,3 %. Liikevaihto laski vain Koillis-Savossa -6,5 %. Vuosien 2006-2016 välisenä aikana nopeinta liikevaihdon kasvu on ollut Sisä-Savo + -alueella (3,5 %/v), Kuopion seudulla (3,0 %/v) ja Ylä-Savossa (2,9 %/v). Varkauden seudulla vuosikasvu on ollut -1,2 %/vuosi ja Koillis-Savossa 0,9 %/vuosi. Koko maassa 2006-2016 vuosikasvu oli 2,0 %/vuosi

Liikevaihto kasvoi lähes kaikilla aloilla

Ainoastaan kemianteollisuuden (-10,3 %), paperiteollisuuden (-5,6 %) ja yrityspalveluiden (-0,2 %) liikevaihto laski. Liikevaihdon kasvun vetureina olivat mekaaninen puutuoteteollisuus, rakentaminen ja sähkötekninen valmistus noin 10 % kasvullaan. Myös metalliteollisuuden liikevaihdon kasvu jatkoi hyvällä 5 % tasolla. Alan suurin ryhmä on metallituotteiden ja koneiden laitteiden valmistus (1,16 Mrd. €), missä kasvua oli 4,5 %. Koko maassa metalliteollisuuden liikevaihto supistui viidettä vuotta peräkkäin, viime vuonna -0,5 %. Elintarviketeollisuudessa liikevaihto kasvoi 5,5 %, kun vuonna 2015 liikevaihto laski -4,2 %. Koko maassa alan liikevaihto laski -1,2 %, kolmatta vuotta peräkkäin. Kaupan alalla parin heikomman vuoden jälkeen liikevaihto nousi 2,2 %. Koko maassa kehitys on ollut samansuuntainen, mutta aavistuksen heikompi.

Vientiyrityksillä hyvä loppuvuosi, Ylä-Savon viennin arvo ohitti Kuopion seudun

Viime vuonna Pohjois-Savon viennin vetureita olivat sahatavara (+ 15 %) ja metalliteollisuus (5,3 %). Lisäksi terveysteknologian vienti kasvoi voimakkaasti (+12,3 %) mutta alan viennin arvo on alhainen verrattuna muihin aloihin. Elintarvikkeiden vienti on kääntynyt muutaman heikomman vuoden jälkeen kasvuun, viime vuonna kasvua kertyi 4,5 %. Metalliteollisuuden vienti kasvoi viime vuonna Pohjois-Savossa 5,3 % ja laski koko maassa -2,6 %. Energiateknologian vienti laski kolme vuotta peräkkäin, mutta viime vuonna kasvua kertyi 4,8 %. Koko maassa alan heikko vientikehitys jatkui. Terveysteknologian vienti laski Pohjois-Savossa kolme vuotta, mutta viime vuonna kasvua kertyi 12,3 %. Koko maassa ala on kasvanut useana vuonna peräkkäin.

Teollisuuden viennin arvo on suurin Ylä-Savon seudulla, viime vuonna vienti kasvoi 9,9 %. Ylä-Savo ohitti viime vuonna teollisuuden viennissä Varkauden, jossa vienti kasvoi 3,9 %. Kuopion seudulla vienti heikkeni -9,2 %. Sisä-Savossa vienti kasvoi jopa 16,6 %. Koko viennin arvossa Ylä-Savo nousi seuduista kärkeen ohi Kuopion seudun. Viennin arvo Ylä-Savossa on 567 milj.€, Kuopion seudulla 552 milj.€, Varkauden seudulla 491 milj.€ Sisä-Savo + alueella viennin arvo on 183 milj.€

Palkkasumma kasvoi Koillis-Savon seutua lukuun ottamatta

Palkkasumma kääntyi Pohjois-Savossa 2,4 % kasvuun parin heikomman vuoden jälkeen. Viime vuonna yritysten maksamat palkat vähenivät vain Koillis-Savossa (-4,6 %).

Kuopion seudun palkkasumma nousi 3,5 % rakentamisen 7,7 % kasvun siivittämänä. Ylä-Savossa jäätii viime vuonna palkkasumman kasvussa jälkeen pitkä ajan 2,5 % vuosikasvusta, mutta palkkasumma kasvoi kuitenkin 1,1 %. Palkkasumma kasvoi nopeasti sahatavarassa (13,1 %) ja rakentamisessa (7,2 %), selvästi keskimääräistä vuosikasvua paremmin. Näiden alojen liikevaihto kasvoi myös nopeasti.

Varkauden seudulla kaikkien toimialojen palkkasumman määrä säilyi alueen keskimääräisen vuosikasvun tasossa (0,6 %). Merkittävimmin palkkasumma kasvoi sahatavarassa (7,3 %) ja kuljetuksessa (9,5 %). Iso

4.5.2017

osa alan palkkasumman kasvusta selittyy seudulla tehdyistä noin 300 M€ investointien työllisyysvaikutuksista. Tehdyt investoinnit ovat ilmeisesti heijastuneet myös lisääntyneisiin kuljetuksiin. Sisä-Savossa palkkasumman kasvu on pitkällä aikavälillä ollut 2,0 %, melko lähellä maan ja Pohjois-Savon keskimääräistä kasvua, viime vuonna kasvua oli 2,1 %.

Väestötappio lisääntyi hieman

Pohjois-Savon väestö väheni vuoden 2016 aikana -420, kun vuosi sitten menetys oli -295. Muuttoliike maan sisällä oli tappiolla -142 henkeä, vuotta aikaisemmin muuttoliike oli tasapainossa. Sen sijaan siirto-
laisten muuttovoitto kasvoi 441:een edellisen vuoden 283:stä. Näin koko muuttoliike oli Pohjois-Savossa plussalla 299 henkeä.

Työllisyydessä tapahtui positiivinen käänne maaliskuussa

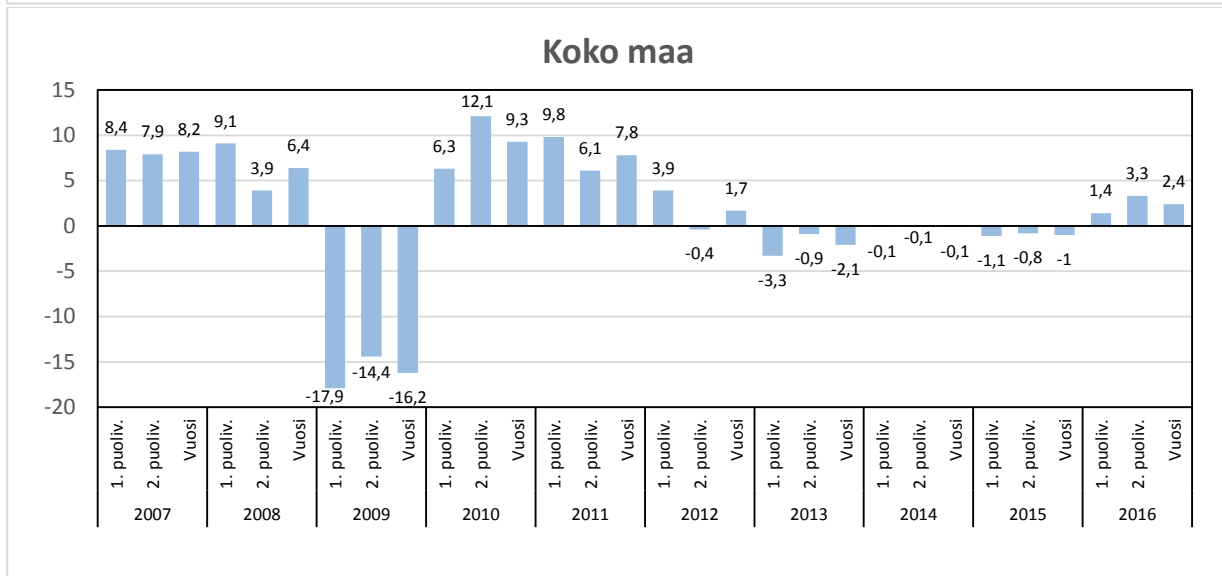
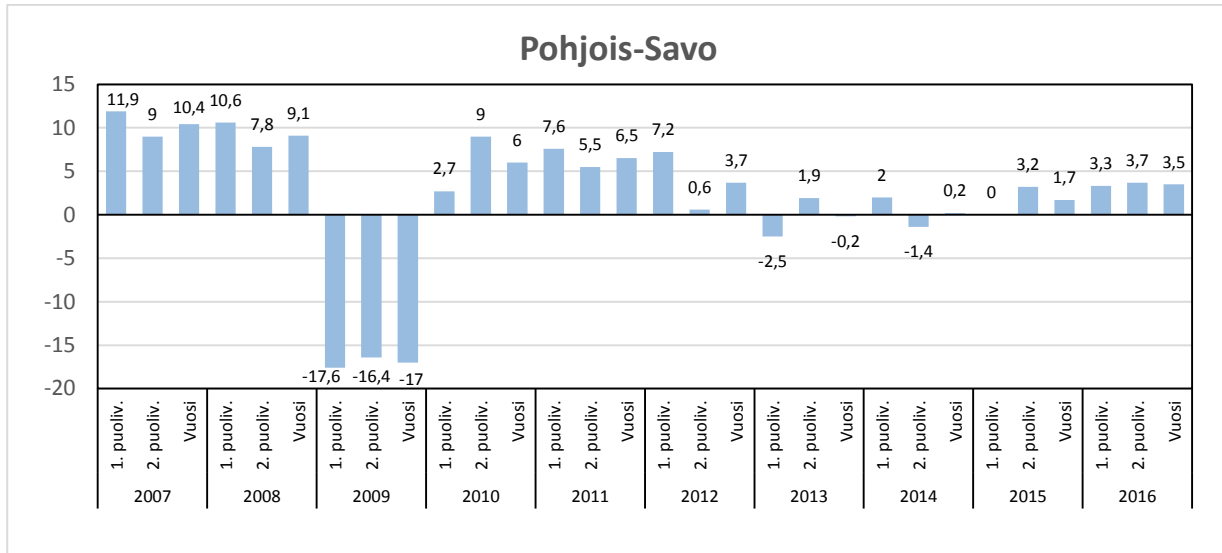
Työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Savon TE-toimistoissa vuonna 2016 keskimäärin 15 189. Vuoden takaiseen verrattuna laskua oli 4,1 prosenttia. Työttömien osuus työvoimasta oli vuoden aikana keskimäärin 13,4 %. Vielä vuonna 2015 tapahtunut työttömyyden nousu kääntyi laskuun maaliskuussa 2016. Työvoimatutkimuksen mukaan Pohjois-Savon työllisyysaste nousi edellisen vuoden notkahduksen jälkeen jälleen paremmalle uralle. Työllisyysaste oli 67,0 % (+1,4 %). Työllisyysaste on nyt noin vuoden 2014 tasolla ja edelleen selvästi itäisen Suomen korkein.

Työttömyyden rakenne vaikeutui koko vuoden 2016 ajan. Pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi 8 % edellisvuodesta. Nyt kuitenkin pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on hidastunut ja näyttäisi että, yleisen työllisyyden parantuessa myös pitkäaikaistyöttömyys kääntyy laskuun.

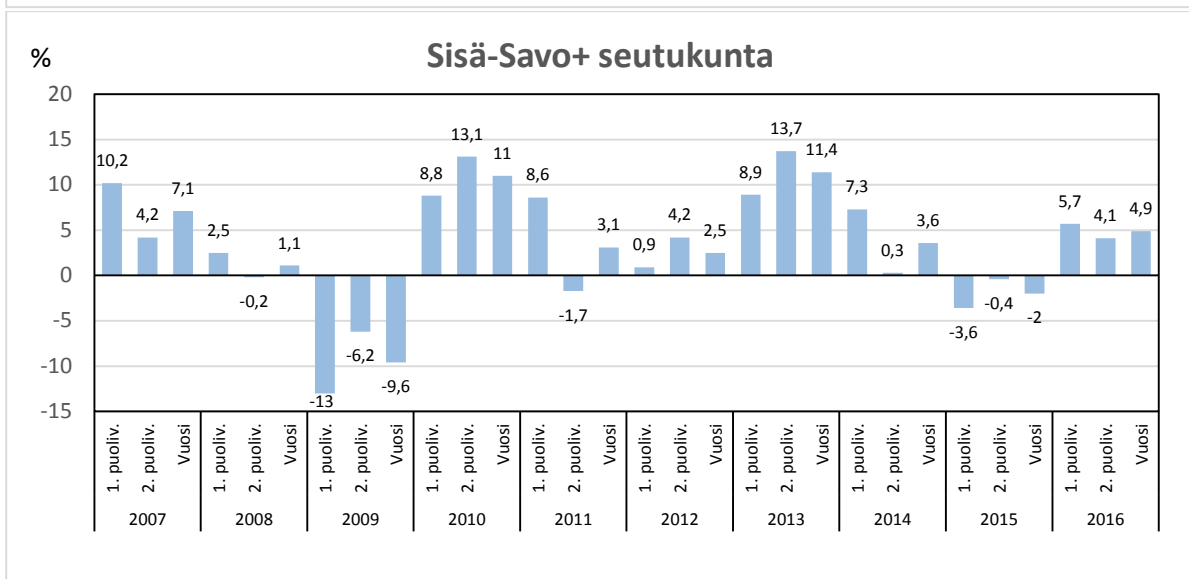
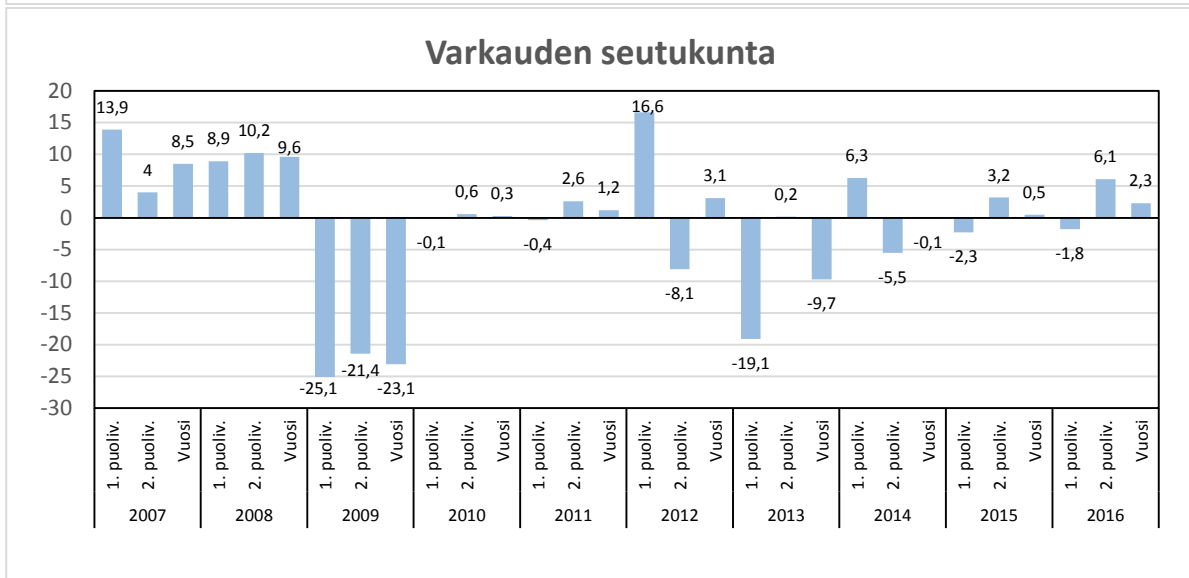
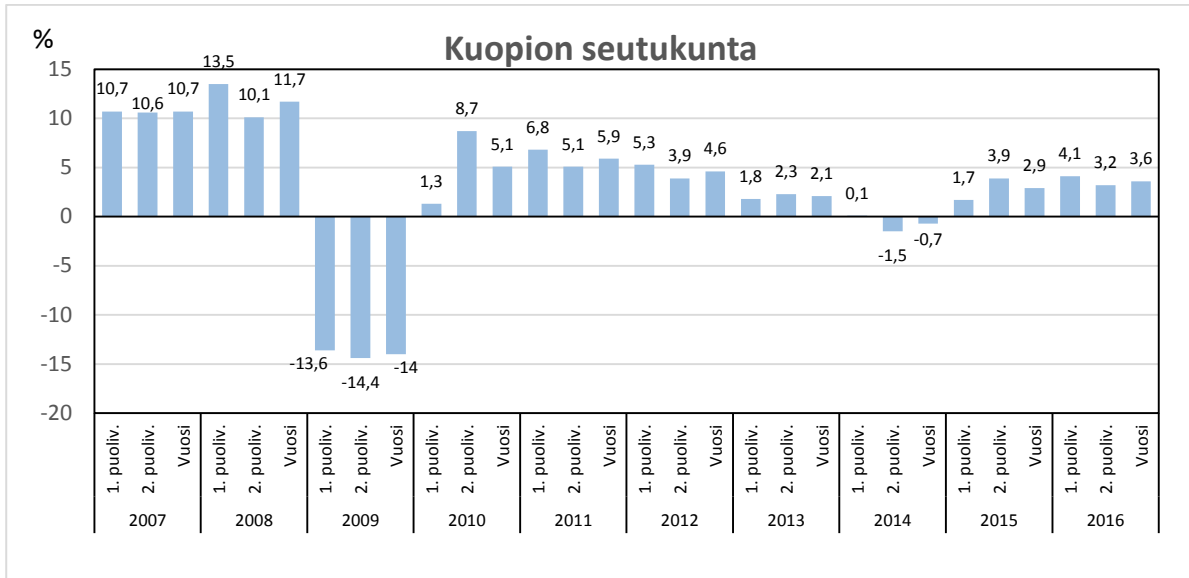
4.5.2017

1. Aluetalous Pohjois-Savossa

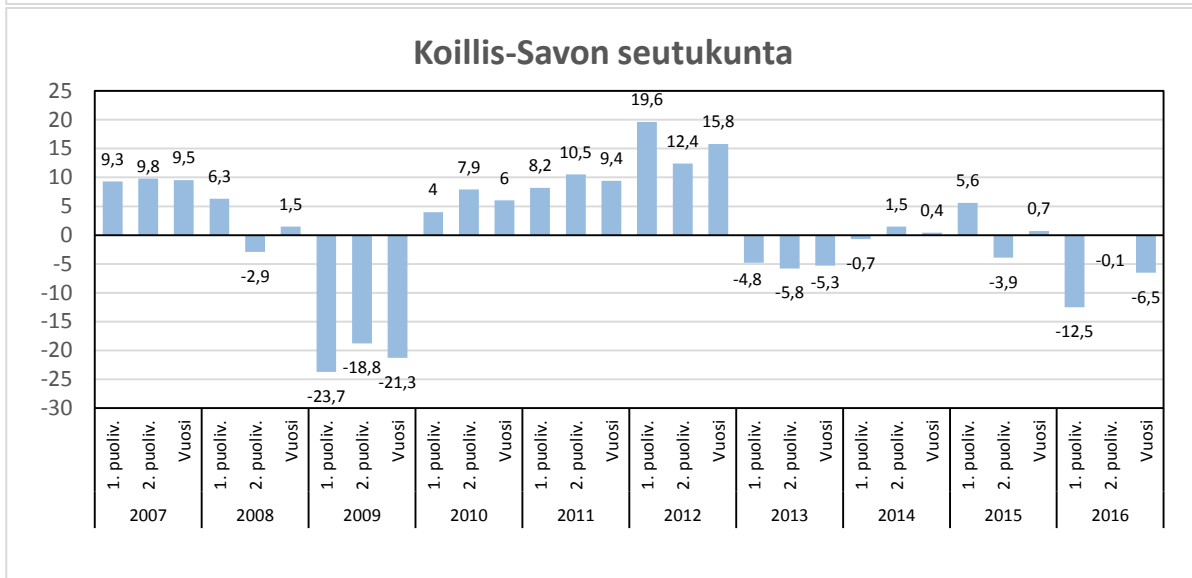
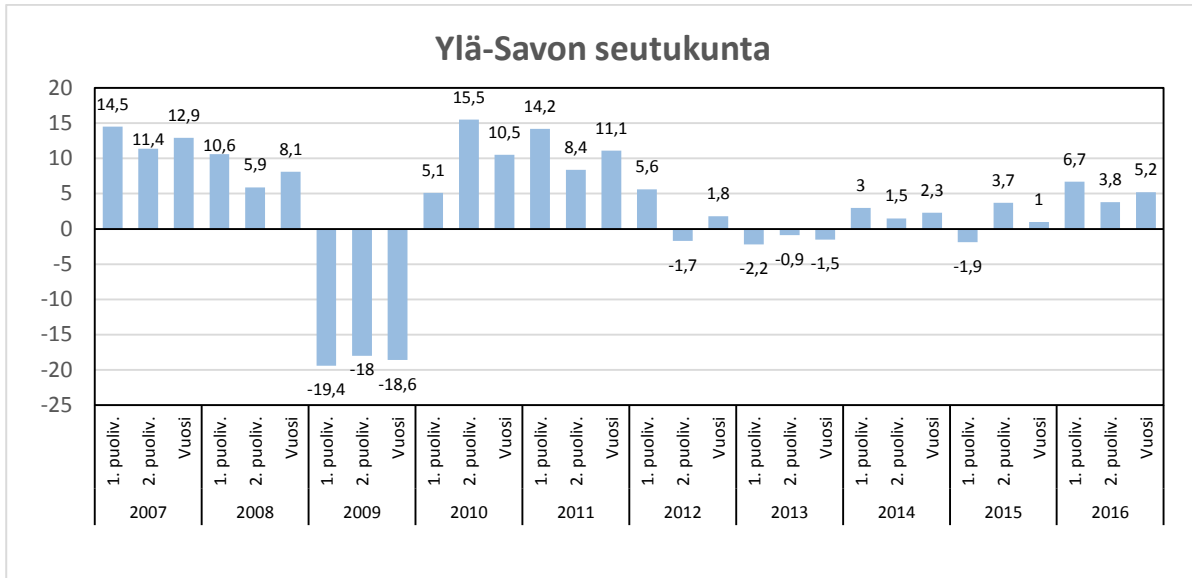
1.1 Liikevaihto

4.5.2017

4.5.2017

Yritysten liikevaihdon keskimääräinen vuosimuutos- % kaudella 2006-2016 sekä vuosimuutokset 2014, 2015, 2016 ja puolivuotismuutokset 2016.

	Liikevaihto v. 2016 milj. €	Vuosimuutos %					
		Keskim. v. 2006-2016	2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Pohjois-Savo	10 632	2,1	0,2	1,7	3,5	3,3	3,7
Koko maa	390 911	2,0	-0,1	-1	2,4	1,4	3,3

Vuonna 2016 Pohjois-Savossa yritysten liikevaihto kasvoi 3,5 %. Koko maassa liikevaihdon kasvu oli 2,4 %, mikä on positiivista useamman heikomman vuoden jälkeen.

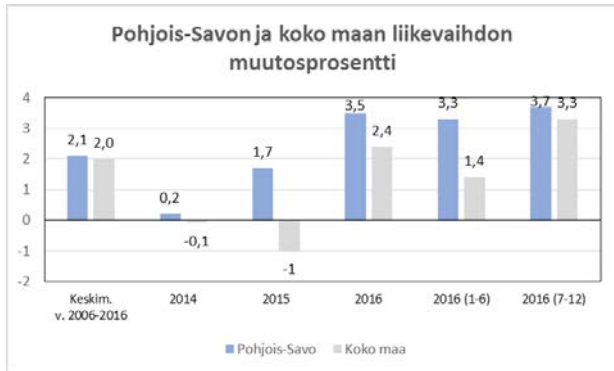
Vuoden 2016 molemmilla puoliskolla liikevaihto kehittyi Pohjois-Savossa tasaisesti, kun koko maassa

jälkimmäinen vuosipuolisko oli ensimmäistä parempi.

Vuonna 2016 yritysten liikevaihdon arvo Pohjois-Savossa oli noin 10,6 Mrd. €, joka on noin 230 milj.€ enemmän kuin edellisenä huippuvuonna 2008. Viime vuosi oli Pohjois-Savossa vuoden 2008 jälkeen korkein liikevaihdon taso.

Koko maassa yritysten liikevaihto on 1,5 Mrd. € alle vuoden 2008 tason, mutta on hiljalleen saavuttamassa sitä.

4.5.2017

Vuosina 2006-2016 liikevaihdon kasvu on Pohjois-Savossa ollut 2,1 % vuodessa, koko maassa 2,0 %.

Viime vuonna liikevaihdon kasvu oli Kuopion (3,6 %), Sisä-Savon (4,9 %) ja Ylä-Savon (5,2 %) seuduilla parempaa kuin maan keskimääräinen kehitys. Varkauden seudulla kasvua oli 2,3 % ja Koillis-Savossa laskua oli -6,5 %. Koillis-Savon seutua lukuun ottamatta muilla seuduilla ylitettiin pitkän ajan kasvutaso.

Kauppa ja metalliteollisuus edelleen suurimmat toimialat Pohjois-Savossa

Pohjois-Savon aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon vuosimuutos (%) 2006-2016, 2014, 2015 ja 2016 sekä puolivuosi muutokset 1-6 ja 7-12 2016.

Pohjois-Savon maakunta	Liikevaihto v. 2016 (milj. €)	Keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kaikki toimialat	10 632	2,1	0,2	1,7	3,5	3,3	3,7
Teollisuus	3 233	0,7	-1,9	1,7	3,2	2	4,2
Kaivostoiminta ja louhinta	144	8,0	4,4	2,7	1,7	-7,4	13,2
Elintarviketeollisuus	538	3,0	1	-4,2	5,5	6	5
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	604	1,7	-9,2	2,3	9,9	11,8	7,9
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	328	-3,7	-4,2	-4,3	-5,6	-7,1	-4,1
Metalliin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1 155	1,4	3,2	5,4	4,5	-0,4	8,8
Koko metalli	1 304	1,4	3,3	4,8	5	1	8,5
Sähkötekniinen valmistus	88	3,0	1,7	0,4	10,1	13,1	7,3
Kulkuneuvojen valmistus	57	-0,1	11,6	1,9	6,4	6,4	6,4
Muu teollisuus	240	0,2	-5	2,2	-10,3	-10,6	-10,1
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	135	0,9	-5,9	13,1	0,9	4,2	-1,9
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	582	1,2	-1,7	-2,7	2,1	1,1	3
Tietojenkäsittelypalvelut	173	3,3	1,4	-0,1	3,6	1,1	6
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	1 271	4,7	1,6	-1	9,5	9,1	9,7
Tukku- ja vähittäiskauppa	3 205	1,4	0,8	0,1	2,2	3,1	1,4
Uusi yrityspalvelut	449	5,2	-0,1	7,1	-0,2	2,1	-2,4
Matkailuklusteri	315	3,3	-1	7,2	3,5	3,5	3,4
Terveysteknologiaklusteri	60	5,5	-5,8	-9,4	8	13,3	3
Energiateknologiaklusteri	468	-0,7	-3,4	1,6	1,4	-11,7	13,7
Terveys- ja sosiaalipalvelut, yksityinen sektori
Terveys- ja sosiaalipalvelut, julkinen sektori

Pohjois-Savossa hyvä kehitys jatkuu – vuoden 2008 huipputaso ylitetty

Kaikkien toimialojen yritysten liikevaihto kasvoi Pohjois-Savossa viime vuonna 3,5 %, koko maassa 2,4 %. Pohjois-Savossa kasvu ylitti pitkän ajan 2,1 % vuosikasvun. Myös koko maassa ylitettiin pitkän ajan vuosikasvu 2,0 % useamman heikomman vuoden jälkeen.

Pohjois-Savossa teollisuus jatkoi vuonna 2015 alkanutta kasvuaan, viime vuonna kasvua oli 3,2 %. Kuitenkin liikevaihdon taso 3,2 Mrd € on -610 milj.€ (-16 %) alle vuoden 2008 huipputason ja -79 milj.€ alle vuoden 2012 tason.

4.5.2017

Koko maassa teollisuuden liikevaihto kääntyi maltilliseen 0,7 % kasvuun useamman heikomman vuoden jälkeen. Vuoden 2008 teollisuuden liikevaihdon arvosta maassa on menetetty 29 Mrd. € (-19,5 %). Pohjois-Savossa teollisuus on pärjännyt koko maata paremmin.

Metalliteollisuuden liikevaihdon kasvu jatkoi hyvällä 5 % tasolla. Alan suurin ryhmä on metallituotteiden ja koneiden laitteiden valmistus (1,16 Mrd. €), mis- sä kasvua oli 4,5 %. Koko maassa metalliteollisuuden liikevaihto supistui viidettä vuotta peräkkäin, viime vuonna -0,5 %. Metalliteollisuudessa liikevaihdon kokonaisarvo Pohjois-Savossa 1,3 Mrd. € on vielä noin 221 milj. € jäljessä vuoden 2008 tasosta.

Elintarviketeollisuudessa liikevaihto kasvoi 5,5 %, kun vuonna 2015 liikevaihto laski -4,2 %. Koko maassa alan liikevaihto laski viime vuonna -1,2 %, kolmatta vuotta peräkkäin.

Metsäteollisuudelle vuosi 2016 oli kaksijakoinen. Liikevaihdon arvo kasvoi mekaanisessa puunjalostuksessa 9,9 % mutta laski sekä sellussa ja kartongissa -5,6 %. Kemiallisessa puunjalostuksessa volyymi onkin ollut useita vuosia laskeva, tuotannon arvosta on menetetty 299 milj. €. Varkauden tuotantolinjamuutos tulee näkymään vasta tämän vuoden tilastoissa ja kasvua on odotettavissa. Saha- tavarassa vuotuiset vaihtelut ovat suuria, ala on pitkällä ajalla kasvanut. Koko maassa mekaanisen puunjalostuksen liikevaihto kasvoi viime vuonna 4,8 % ja kemiallisen 3,3 %. Pohjois-Savon osuus koko maan sahatavaran tuotannon liikevaihdosta on 10 %.

Energiateknologialle viime vuosi oli toinen peräkkäinen maltillisen kasvun vuosi (1,4 %). Koko maassa alan liikevaihto laski -0,2 %. Energia-ala on kärsinyt vuoden 2011 jälkeen maailmantalouden hidastuneesta kasvusta, energiankysynnän kasvun pysähtymisestä, vähäisistä tuotannollisista investoinneista ja osin myös hiilienergian houkuttelevuuden laskusta. Alan liikevaihdon arvo Pohjois-Savossa oli vuonna 2015 noin 468 M€, kun se huippuvuonna 2008 oli 671 milj.€. Vuonna 2012 liikevaihdon arvo kävi jo yli 600 milj.€.

Rakentamisessa liikevaihto on kasvanut joka vuosi lukuun ottamatta 2009. Viime vuonna kasvua oli jopa 9,5 % ja 2015 laskua oli -1 %. Rakentamisen vauhti on kiihtymässä. Rakentamisen volyymi oli 1,27 Mdr. €, mikä on 219 milj. € yli vuoden 2008 tason. Koko maassa rakentamisen liikevaihto kasvoi 8,1 %.

Kuljetusalalla liikevaihdon arvo on kehittynyt viime vuonna maltillisesti (2,1 %) kahden heikomman vuoden jälkeen. Koko maassa kehitys on jatkunut laskusuunnassa, viime vuonna laskua oli -0,1 %.

Yrityspalvelujen (KIBS) toimialoilla yritysten liikevaihto heikkeni -0,2 % vuoden 2015 voimakkaan kasvuvuoden jälkeen (7,1 %). Alan pidemmän ajan kasvu on ollut hyvä 5,2 % vuodessa. Alalla on myös uusia nopeasti kasvavia tietoteknisesti suuntautuneita ja vientiä lisääviä yrityksiä. Alan volyymi on kasvanut 449 milj.€:oon, 133 milj.€ vuodesta 2008. Koko maassa kasvua oli 5,4 %, mutta pidemmällä ajalla kasvu on ollut vähän Pohjois-Savoa hitaampaa.

Tietojenkäsittelyn kasvu oli viime vuonna 3,6 % ja pitkällä aikavälillä 3,3 %. Koko maassa pitkä ajan kasvu on ollut parempi 7,4 % ja viime vuonna 4 %. Kuitenkin alan volyymi Pohjois-Savossa on 173 milj.€, mikä tarkoittaa merkittävää työllistävää vaikutusta. Alan volyymi on noussut 21 milj.€ vuodesta 2008. Yliopiston ja ammattikorkeakoulun tietotekniikan koulutusta tarvitaan myös jatkossa.

Kaupan alalla parin heikomman vuoden jälkeen liikevaihto nousi 2,2 %. Koko maassa kehitys on ollut samansuuntainen, mutta aavistuksen heikompi. Viime vuonna liikevaihto kasvoi koko maassa 1,3 %. Kaupan liikevaihto on 174 milj.€ vuoden 2008 tasoa suurempi.

Matkailuklusterin liikevaihto kasvoi 3,5 %, vuonna 2015 kasvua oli jopa 7,2 %. Koko maassa alan liikevaihto kasvoi 4,7 %. Tässä tilastoidun matkailun liikevaihto on 315 milj.€, kasvua vuodesta 2008 on 52 milj.€.

Terveysklusteri sisältää tässä seurannassa lääkekehityksen, lääkevalmistuksen, alan konsultoinnin sekä terveystekniikan mittalaitteet. Alan kasvu oli

4.5.2017

Pohjois-Savossa heikkoa viimeiset neljä vuotta, mutta vuonna 2016 liikevaihto nousi 8 %. Pitkän aikavälin kasvu on 5,5 % vuodessa, mutta se oli vähän aikaa sitten jopa 8 %. Liikevaihdon taso oli viime vuonna 60 milj.€. Koko maassa terveysteknologia kasvoi 10,2 %, eikä laskua ole kuin vuodelta 2009 -0,5 %. Pohjois-Savon terveysteknologian liikevaihdon osuus koko maasta on 2 %.

Koko maan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon vuosimuutos (%) 2006-2016, 2014, 2015 ja 2016 sekä puolivuosi muutokset 1-6 ja 7-12 2016.

	Liikevaihto v. 2016 milj. €	Muutosprosentti					
		keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	2014	2015	2016 (1-6)	2016 (7-12)	
Koko maa							
Kaikki toimialat	390 911	2,0	-0,1	-1	2,4	1,4	3,3
Teollisuus	120 436	0,2	-2,3	-3,6	0,7	-1,1	2,3
Kaivostoiminta ja louhinta	1 745	5,2	0	-5,9	11,5	2,7	20,4
Elintarviketeollisuus	10 531	1,9	-1,3	-3	-1,2	-0,4	-1,9
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	7 587	-0,2	0,3	-0,8	4,8	4,5	5,1
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	14 551	-0,3	-1	1,1	3	2,2	3,8
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	29 898	1,4	-0,8	1,3	-1,4	-5,7	2,9
Koko metalli	60 813	-0,7	-2,4	-0,7	-0,5	-3,3	2,2
Sähkötekniikan valmistus	24 497	-4,2	-5,4	-5,3	-2,1	-4,5	0,1
Kulkuneuvojen valmistus	3 871	2,4	2,4	6,2	14,9	24,4	6,4
Muu teollisuus	18 715	1,5	-5,6	-16,6	-1	-3,3	1,1
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	2 298	2,3	2,3	8,2	1,6	2,1	1,1
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	31 290	1,0	-1,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1
Tietojenkäsittelypalvelut	11 154	7,4	20,1	10,8	4	0,9	7,3
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	35 555	4,4	1	5,7	8,1	8,9	7,5
Tukku- ja vähittäiskauppa	121 084	1,5	-0,7	-2,7	1,3	0,7	2
Uusi yrityspalvelut	21 485	4,5	4,7	3,9	5,4	5,2	5,6
Matkailuklusteri	9 545	3,6	0,2	2,6	4,7	5,6	3,9
Terveysteknologiaklusteri	3 231	5,5	6,5	2	10,2	5,4	15
Energiateknologiaklusteri	5 035	1,8	1,1	-1,9	-0,2	-5,1	5,5

Liikevaihto kasvoi nopeimmin Ylä-Savon seudulla ja Sisä-Savo + seudulla

Yritysten liikevaihdon keskimääräinen kasvu-% seuduittain vuodessa v. 2006-2016 ja vuosina 2014, 2015 ja 2016 sekä puolivuosi muutokset 1-6 ja 7-12 2016.

	Liikevaihto v. 2016 milj. €	Muutosprosentti					
		keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	2014	2015	2016 (1-6)	2016 (7-12)	
Kaikki toimialat	5 433	3	-0,7	2,9	3,6	4,1	3,2
Kuopion seutukunta	1 582	-1,2	-0,1	0,5	2,3	-1,8	6,1
Varkauden seutukunta	813	3,5	3,6	-2	4,9	5,7	4,1
Sisä-Savo+ seutukunta	2 370	2,9	2,3	1	5,2	6,7	3,8
Ylä-Savon seutukunta	418	0,9	0,4	0,7	-6,5	-12,5	-0,1
Koillis-Savon seutukunta	390 911	2	-0,1	-1	2,4	1,4	3,3

2006-2016 nopeinta yritysten liikevaihdon kasvu on ollut Ylä-Savossa (5,2 %) ja Sisä-Savo + alueella¹ (4,9 %). Myös Kuopion (3,6 %) ja Varkauden seudun (2,3 %) kasvu on ollut maan keskimääräistä 2,0 % vuosikasvu nopeampaa. Pienellä Koillis-Savon alueella

¹ Suonenjoki, Rautalampi, Tervo, Vesanto, Keitele ja Pielavesi

liikevaihto laski -6,5 %. Koillis-Savon seutua lukuun ottamatta muilla seuduilla ylitettiin pitkän aikavälin kasvutaso. Erittäin positiivista on Varkauden seudun pirstuminen useamman heikon vuoden jälkeen

Kuopion seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2006-2016 ja v.2014, 2015 ja 2016 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2016.

	Liikevaihto v. 2016 (milj. €)	Muutosprosentti					
		keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	2014	2015	2016 (1-6)	2016 (7-12)	
Kuopion seutukunta							
Kaikki toimialat	5 433	3,0	-0,7	2,9	3,6	4,1	3,2
Teollisuus	839	1,4	-8,7	3,5	-4,5	-3,2	-5,5
Elintarviketeollisuus	188	4,3	4,2	4,1	2,1	2,9	1,5
Muu teollisuus	155	0,1	-5,2	3,6	-15,8	-14,3	-17,1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	34	-6,9	-61	-12,5	0	-2,2	2,2
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	146	3,0	-4,1	7,8	-7,7	-10,7	-4,7
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	875	4,9	1	-3,9	12,8	12,5	12,9
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	134	1,4	1,9	10,4	0,5	5,7	-3,7
Koko metalli	197	1,5	2,3	8,7	3,1	8,6	-1,7
Sähkötekniikan valmistus	40	7,6	1	4,3	9,9	14,9	5,6
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	54	9,5	-19,3	5,6	-7,3	-5,7	-8,8
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	349	1,1	-4,4	-1,6	5,6	4,6	6,6
Tietojenkäsittelypalvelut	166	3,4	1,3	-0,2	2,9	0,3	5,5
Tukku- ja vähittäiskauppa	1 885	1,9	0,1	1,9	3,2	4,3	2,1
Uusi yrityspalvelut	317	5,8	-0,5	6	0,9	1,8	0,1
Matkailuklusteri	180	4,6	-1	7,7	5,1	4,1	6
Terveysteknologiaklusteri	58	5,4	-5,8	-9,4	7,8	12,9	3
Energiateknologiaklusteri	44	8,4	7	8,3	0	-2,1	2,7

Kuopion seudulla koko yritystoiminnan liikevaihto kasvoi viime vuonna 3,6 %. Kuopion seudulla liikevaihto on kasvanut useimpina vuosina, mutta vuonna 2014 se supistui mm. mekaanisen puunjalostuksen tuotannon lakkautusten vuoksi.

Teollisuus kääntyi viime vuonna taas laskuun (-4,5 %) yhden paremman vuoden jälkeen. Teollisuuden tuotannon arvo on 885 milj.€, mikä on 285 milj.€ alle huippuvuoden 2008. Vuosina 2012 ja 2013 liikevaihdon arvo nousi jo yli 900 milj.€.

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon arvo kasvoi viime vuonna 2,1 % ja ala saavutti uuden ennätystason 188 milj.€. Atrian teurastamon lopetuksen jälkeen on noussut uutta kasvua, perinteisten valmistajien ja leipomojen lisäksi mm. alkoholi-, mehu-, kala- ja kasvisvalmistajia ja eläinruokatehdas.

Mekaanisen puunjalostuksen liikevaihto heikkeni vuosina 2014-2015 voimakkaasti (-61 % ja -12,5 %). Karelia Upofloorin ja Fenestran toimintojen alasajo

4.5.2017

näkyvyyden vuoden 2014 tilastoissa. Vuonna 2016 liikevaihto säilyi vuoden 2015 tasolla.

Kartongin ja painotuotteiden valmistuksen liikevaihto laski viime vuonna -7,7 %, kun vuonna 2015 kasvuprosentti oli 7,8 %. Aallotuskartonkia Kuopion Sorsasalossa valmistava Savon Sellu Powerflute saavutti ennätyksensä vuonna 2015 myynnissä, tuotannossa ja tuloksessa.

Metallituoteteollisuus kasvoi 3,1 % ja kehitys on pitkän aikavälin keskiarvoa parempi. Alan liikevaihto 196 milj.€ on korkeimmalla tasolla vuoden 2008 jälkeen, mutta vielä 60 milj.€ ennätystason alapuolella.

Rakennusala on kääntynyt voimakkaaseen 12,8 % kasvuun parin vaimuuden vuoden jälkeen, vuonna 2015 liikevaihto laski -3,9 %. Alan liikevaihto nousi uuteen huippulukemaan 875 milj.€.

Kuljetusalalla on ollut monta heikkoa vuotta, mutta viime vuonna liikevaihto nousi 5,6 %.

Tietojenkäsittelypalvelut ovat lisänneet liikevaihtoaan maltillisesti, keskimäärin 3,4 % vuodessa. Viime vuonna kasvua oli 2,9 %. Yrityspalveluiden volyymi on noussut 317 milj.€. ja alalla on myös uusia kasvuyrityksiä. Pitkän ajan vuosikasvu on hyvä 5,8 %. Viime vuonna kasvua oli kuitenkin vain 0,9 %.

Pääasiassa Kuopion seudulle keskittyvässä terveysteknologiassa liikevaihto heikkeni kolme vuotta, mutta viime vuonna kasvua oli 7,8 %. Alan liikevaihdon arvo on vielä vaatimatonta, noin 58 milj.€. Pitkän ajan kasvuvauhti on nyt 5,4 %, kun se pari vuotta sitten oli 8 % vuodessa.

Liikevaihdoltaan Kuopion seudun suurin toimiala on kauppa, jonka liikevaihto kasvoi 3,2 %. Vuodet 2013-2015 olivat heikomman kasvun vuosia. Kaupan alan investointeihin nähden myynnin kehitys on kenties viimein piristymässä.

Matkailun liikevaihdossa päästiin 5,1 % kasvuun, mikä on aavistuksen keskimääräistä kasvua parempaa.

Ylä-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2006-2016 ja v. 2014, 2015 ja 2016 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2016.

	Liikevaihto v. 2016 milj. €	Muutosprosentti					
		Keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Ylä-Savon seutukunta							
Kaikki toimialat	2 370	2,9	2,3	1	5,2	6,7	3,8
Teollisuus	1 163	3,6	4,3	6,3	10,7	14,1	7,9
Eiintarviketeollisuus	264	1,8	-9,7	-5,9	14,3	16,1	13
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	214	2,9	-1	19	13,5	17,2	9,8
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	167	4,2	4,4	-4,1	9,7	11,8	8,3
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	539	5,0	14	7	9,1	14,4	4,7
Koko metalli	598	4,9	12	6,5	8,4	12,6	5
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	107	2,1	-2	-3,9	2,8	2,9	2,7
Tukku- ja vähittäiskauppa	693	1,5	0,3	-2,8	1,9	2,3	1,5
Uusi yrityspalvelut	55	4,3	-1,9	12,6	-8,4	1,2	-16,9
Matkailuklusteri	44	2,0	-1,9	3,8	-0,8	0,1	-1,5

Ylä-Savossa yritysten liikevaihdon kasvu 2006-2016 on ollut 2,9 %, koko maan kasvua parempi. Seudulla liikevaihto on kasvanut pitkällä aikavälillä hyvin. Viime vuoden liikevaihdon taso 2 370 milj.€ on 191 milj.€ yli vuoden 2008 tason ja myös teollisuus (1 163 milj.€) on ylittänyt 146 milj.€:lla vuoden 2008 tason. Tähän ei koko maassa ole ylletty.

Viime vuonna kasvu nousi 5,3 %. Kasvua vauhdittivat teollisuus (10,7 %) ja rakentaminen (9,7 %).

Eiintarviketeollisuuden liikevaihdon kasvu oli vaimuuden vuodesta 2012 lähtien. Viime vuonna liikevaihto kasvoi kuitenkin 14,3 %.

Puutuoteteollisuuden liikevaihdon vuotuiset vaihteet ovat melko suuria kysynnän ja hintatason muutosten mukaan. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 13,2 %, vuonna 2015 kasvua oli jopa 19 %. Seudun sahoilla ja muulla jalostavalla teollisuudella on hyvät kasvun vuodet takana. Pitkän aikavälin kasvu on 2,9 %. Uuden tilastoseurannan kuntaryhmittelyn vuoksi Keiteleellä oleva puuteollisuus ei enää ole mukana Ylä-Savon luvuissa vaan Sisä-Savo + alueessa.

Metalliteollisuus on viime vuodet ollut Ylä-Savon kasvun veturi, pitkän ajan vuosikasvu on 4,9 % vuodessa. Viime vuonna alan liikevaihto lisääntyi 8,4 % ja edellisenä vuonna 6,5 %. Vuonna 2013 liikevaihto laski. Liikevaihdon määrä on ennätystasolla 598 milj.€. ja kasvua vuodesta 2008 on 63 milj.€.

4.5.2017

Teollisuuden kasvun myötä myös yrityspalvelut kasvoivat vuonna 2015, mutta viime vuonna liikevaihto heikkeni -8,4 %. Pitkällä aikavälillä kasvu on 4,3 % vuodessa. Kuljetuksen sekä posti- ja teleliikenteen kasvu oli pari vuotta heikkoa, mutta viime vuonna kasvua kertyi 2,8 %.

Ylä-Savossa rakentamisen liikevaihtoa ovat vetäneet erityisesti maatalouden ja elintarviketeollisuuden investoinnit. Viime vuonna kasvua oli 9,7 %, selvästi pitkän ajan vuosikeskiarvoa (4,2 %) enemmän. Rakentaminen on lisääntynyt myös teollisuudessa.

Matkailuklusterin liikevaihto laski viime vuonna -0,8 % edellisvuoden kasvun jälkeen. Pitkän ajan kasvu on 2 %.

Varkauden seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2006-2016 ja v. 2014, 2015 ja 2016 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2016.

Varkauden seutukunta	Liikevaihto v. 2016 (milj.€)	Muutosprosentti					
		keskim. v. 2016 (11 v.)	2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kaikki toimialat	1 582	-1,2	-0,1	0,5	2,3	-1,8	6,1
Teollisuus	859	-1,9	-1,4	-1,4	3,5	-4,1	10,6
Muu teollisuus	30	7,0	5,1	5,2	9	5	13,1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	70	-1,5	-5,5	-8,4	8,8	12,7	5,5
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	131	3,7	4,1	19,1	-8,1	-11,2	-5,7
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	478	-0,8	-2,1	2,6	3,1	-11,6	16,7
Koko metalli	492	-0,9	-1,7	2	3,5	-10,8	16,7
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	60	-8,0	10,1	21,7	5	11,2	-0,5
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	58	-0,1	2,3	-4,6	3,6	-0,5	7,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	354	-0,7	0,5	-1,6	-0,3	1,1	-1,7
Uusi yrityspalvelut	50	3,2	6,6	8,6	0,1	4,1	-3,4
Matkailuklusteri	38	1,1	1,5	10,9	1,5	6	-2,3
Energiateknologiaklusteri	404	-1,2	-5,6	1	2,5	-13,3	17,1

Varkauden seudulla vuoden 2008 liikevaihdon tasosta on menetetty 538 M€ eli 25 % vuoteen 2016. Vuosikasvu 2006-2016 on ollut -1,2 %. Viime vuonna liikevaihto kääntyi 2,9 % kasvuun usean vauhdin vuoden jälkeen. Sellu-, kartonki- ja puutuoteinvestoinnit ovat valmistuneet ja selluteollisuuden uusien laitteistojen valmistus käy kuumana.

Koko teollisuuden liikevaihto kasvoi viime vuonna 3,5 %, kahtena edeltävänä vuonna se supistui. Vuosien 2006-2016 keskimääräinen kasvu on ollut -1,9 %. Sellu- ja paperiteollisuuden liikevaihtotietoa ei seurantaan saada. Puuteollisuudessa kasvua oli jopa 8,8 % ja metalliteollisuudessa 3,5 %.

Energiateknologian liikevaihto laski vuosina 2013 (-23 %) ja 2014 (-5,6 %), mutta kahtena viime vuonna ala on kääntynyt kasvuun. Viime vuonna kasvua kertyi 2,5 %. Kasvussa on mm. sellu- ja muuhun prosessiteollisuuteen liittyvien laitteistojen ja kattiloiden valmistus.

Rakentamisen kasvu kiihtyi useana vuonna peräkkäin, mutta viime vuonna liikevaihto laski -8,1 %. Varkauden alueella useat suuret teollisuuden investoinnit ovat valmistuneet, mikä näkyy kehityksessä.

Myös teollisuutta palvelevan koneiden ja laitteiden huollon ja asennuksen liikevaihto on kasvanut nopeasti, viime vuonna 5 % ja vuotta aikaisemmin jopa 21,7 %. Pitkällä aikavälillä alan liikevaihto on supistunut -8 % vuodessa, mikä viittaa asennustyön siirtymiseen osin ulkomaille, osin hiljaisemmista investointivuosista.

Kauppan alan kehitys on pitkään ollut vaisua ja alan vuosikasvu on -0,7 %. Yrityspalvelujen kehitys on ollut parempaa, viime vuonna kasvu kuitenkin hiipui 0,1 % kahden kasvuvuoden jälkeen

Matkailun pitkän aikavälin kasvu on vain 1,1 %, mutta vuonna 2015 jopa 10,9 %. Tämä johtui todennäköisesti ulkomaisten rakentajien, asentajien ja muiden ammattilaisten majoittamisesta investointien aikaan. Viime vuonna kasvu tasaantui 1,5 %.

Koillis-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2006-2016 ja v. 2014, 2015 ja 2016 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2016.

Koillis-Savon seutukunta	Liikevaihto v. 2016 (milj.€)	Muutosprosentti					
		keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kaikki toimialat	418	0,87	0,4	0,7	-6,5	-12,5	-0,1
Teollisuus	52	-6,70	-7,4	-4,5	-5,7	-14,5	3
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	50	4,66	0,4	0	4,9	1,8	6,8
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	28	0,45	12,2	-0,5	-35	-34,5	-35,5
Tukku- ja vähittäiskauppa	127	1,21	-1,9	4,2	-4	-3,9	-4,2
Matkailuklusteri	31	0,47	-15,1	0,2	-1,2	-0,9	-1,7

Koillis-Savossa kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto laski vuonna 2016 -6,5 %. Tarkastelussa mukana olevista toimialoista vain rakentamisen liikevaihto kasvoi (4,9 %). Teollisuuden liikevaihto supistui -5,7 %, nyt neljättä vuotta peräkkäin. Liikevaihdon arvo (noin 52 milj. €) on 44 % vuoden 2008

4.5.2017

liikevaihdon arvosta. Vuonna 2012 arvo nousi jo 94 milj. €, mutta sen jälkeen alan vaikeudet ovat jatkuneet.

Kaupassa liikevaihto heikkeni -4 %, kun vuonna 2015 kasvua oli saman verran. Matkailussa liikevaihto laski vuonna 2014 jopa -15,2 % ja viime vuonna laskua oli -1,2 %).

Sisä-Savo+ seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihto v. 2016 (milj. €) ja liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2006-2016 ja v.2014, 2015 ja 2016 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2017.

Sisä-Savo+ seutukunta	Liikevaihto v. 2016 milj. €	keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kaikki toimialat	813	3,5	3,6	-2	4,9	5,7	4,1
Teollisuus	407	4,0	4,9	-2	7,1	8	6,3
Elintarviketeollisuus	68	1,8	6,4	-13,3	0,1	-3,8	4,3
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	289	5,4	6,7	-0,2	10	11,2	8,7
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	45	4,0	-0,3	12,8	5,7	5	6,2
Koko metalli	30	1,8	-2,1	10	-6	3,1	-12
Tukku- ja vähittäiskauppa	154	1,1	-2,1	-3,6	0,1	-0,5	0,6
Matkailukustansi	11	0,0	4	2,6	-1,6	-0,7	-2,5

Sisä-Savo + alueella liikevaihto kasvoi viime vuonna 4,9 %. Pitkän ajan kasvu on ollut maakunnan nopeinta (3,5 %). Liikevaihdon taso on 813 milj.€, missä on 168 milj.€. kasvu vuodesta 2008.

Nopeinta pitkän ajan kasvu on ollut sahatavarassa ja puutuotteissa (5,4 % / v) ja viime vuonna jopa 10 %. Vuonna 2015 liikevaihdon arvo säilyi ennallaan. Liikevaihdon arvo on 289 milj.€, kasvua vuodesta 2008 on 114 milj.€.

Metalliteollisuuden liikevaihto väheni 6 %, kun edellisenä vuona oli 10 % kasvu.

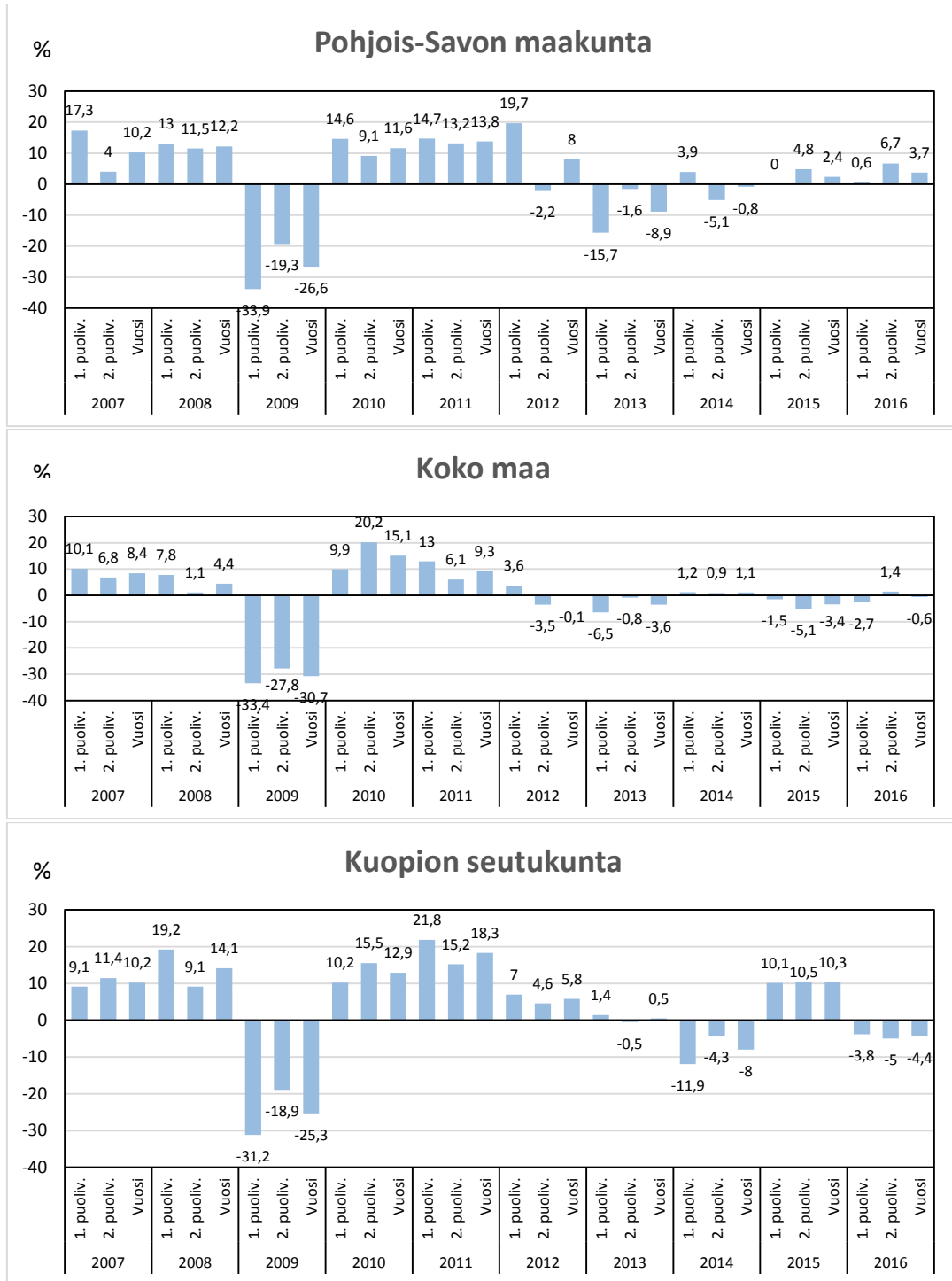
Elintarviketeollisuuden liikevaihto säilyi lähes ennallaan, kun se vuonna 2015 supistui -13,3 %. Kasvu vuosina 2011-2014 oli nopeaa. Alan liikevaihdon arvo on 68 milj. €, kun se kävi vuonna 2014 jo 78 milj.€.

Kaupalan liikevaihto säilyi ennallaan, edellisenä vuonna laskua oli -3,6 %. Rakentamisen liikevaihto kääntyi 4,9 % kasvuun muutaman heikomman vuoden jälkeen.

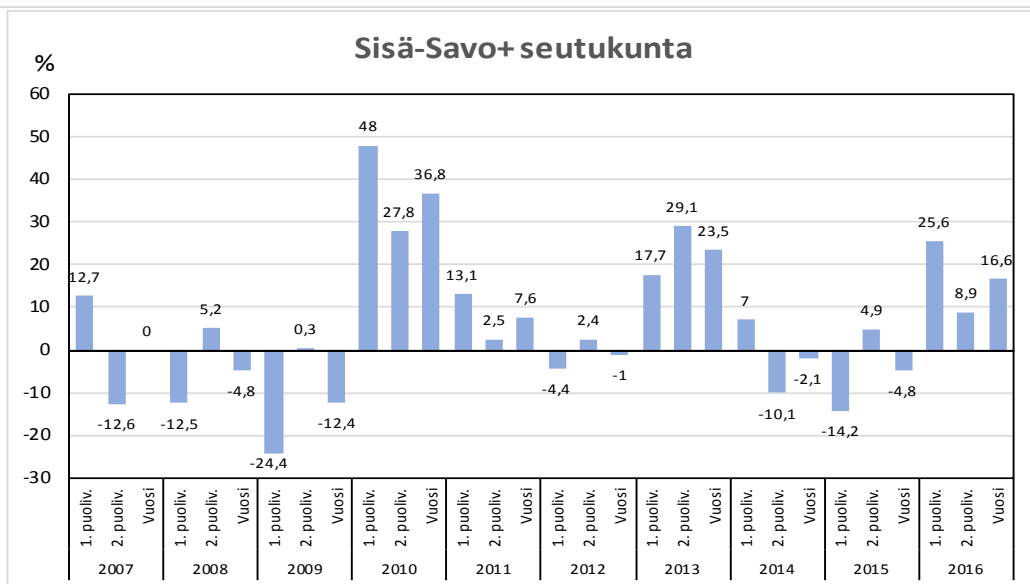
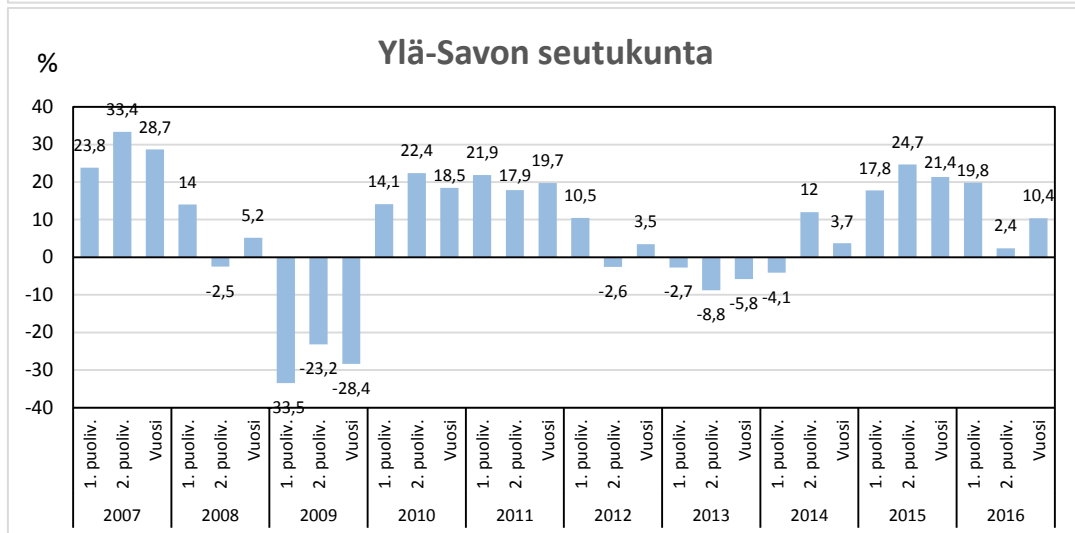
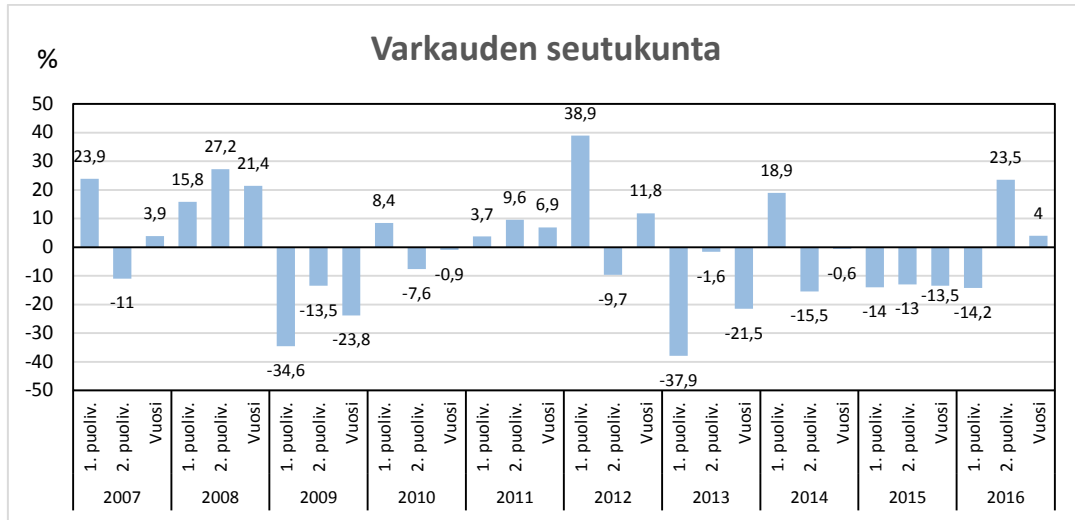
4.5.2017

1.2

Vienti

4.5.2017

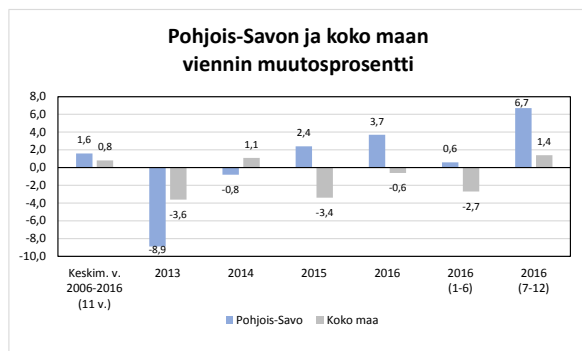
4.5.2017

Pohjois-Savossa vienti kasvoi viime vuonna 3,7 %, kasvu kiihtyi loppuvuotta kohden. Vuotta aikaisemmin vienti kasvoi 2,4 % ja v. 2014 laskua oli -0,8 %. Koko maassa viime vuonna vienti laski -0,6 %, mutta edellisenä vuotena laskua oli -3,4 %. Vuosien 2006-2015 viennin vuosikasvu oli Pohjois-Savossa 1,6 % ja koko maassa 0,8 %.

Viennin arvo Pohjois-Savosta on 1 828 milj.€, mistä teollisuuden osuus on 1475 milj.€. Viennin arvo on vielä 63 milj.€ alle vuoden 2008 tason. Vuonna 2012 viennin arvo kävi jo 1 904 milj.€, mutta sen jälkeen viennin laski vuosina 2013-2014.

Koko viennin muutokset Pohjois-Savossa ja koko maassa %/vuosi v. 2006-2016, 2013, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuotismuutokset 2016.

	Koko vienti v. 2016 (milj. €)	Keskim. v. 2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti					
			2013	2014	2015	2016 (1-6)	2016 (7-12)	
Pohjois-Savo	1 828	1,6	-8,9	-0,8	2,4	3,7	0,6	6,7
Koko maa	94 672	0,8	-3,6	1,1	-3,4	-0,6	-2,7	1,4

Vientirytyksillä hyvä loppuvuosi

Viime vuonna teollisuuden viennin arvo kasvoi vuoden loppua kohden ja suunta oli parempi kuin koko maassa. Pitkällä ajalla Pohjois-Savon viennin kasvu on ollut aavistuksen koko maata parempaa.

Pohjois-Savon aluetalouden suurimpien toimialojen vienti v. 2016 (milj. €) ja viennin muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuotismuutokset v. 2016.

Pohjois-Savo	Vienti v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti			
			2014	2015	2016	2016 (1-6)
Kaikki toimialat	1 828	1,6	-0,8	2,4	3,7	0,6
Teollisuus	1 475	0,5	-3,3	-0,6	2,9	-1,8
Elintarviketeollisuus	48	1,4	-21,3	-16	4,5	-1,8
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	263	3,0	-9,1	0,5	15	19,8
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	263	-2,0	-1,4	0,8	-4,4	-6,8
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	666	0,4	2,2	-4,5	6,2	-5,8
Koko metalli	712	0,4	2,4	-3,5	5,3	-5,1
Muu teollisuus	144	2,2	-10,1	3,9	-16,6	-18,3
Terveysteknologiaklusteri	22	4,5	-20,6	-23,8	12,3	30,5
Energiateknologiaklusteri	311	-3,7	-3,6	-19,2	4,8	-28,6

Viime vuonna Pohjois-Savon viennin vetureita olivat sahatavara (+ 15 %) ja metalliteollisuus (5,3 %). Lisäksi terveysteknologian vienti kasvoi voimakkaasti (+12,3 %) mutta alan viennin arvo on alhainen verrattuna muun aloihin.

Sahatavaran viennissä yllettiin viime vuonna uuteen huippuun, viennin arvo oli 263 milj.€. Pitkän ajan kasvu (3 %) on ollut selvästi koko maan kehitystä (-0,3 %) parempaa. Sellu- ja paperiteollisuudessa (263 milj.€) ollaan kaukana vuoden 2008 huippuvuodesta, jolloin viennin arvo oli 426 milj.€. Viime vuonna alan vienti laski -4,4 %, kun koko maassa kasvua oli 1,6 %.

Muussa teollisuudessa (kemian teoll.) vuosivaihtelut ovat olleet suuria. Viime vuonna vienti laski jopa -16,6 %. Alan viennin arvo kävi jo 205 milj. € vuonna 2012, josta laskua on ollut merkittävästi.

Elintarvikkeiden vienti on kääntynyt muutaman selvästi heikomman vuoden jälkeen kasvuun, viime vuonna kasvua kertyi 4,5 %. Viennin arvo oli vuonna 2013 jo 69 milj.€, josta on tultu alas-päin 21,3 milj.€. Koko maassa alan viennin menetykset ovat olleet pienempiä, mutta viime vuonna vienti väheni vielä -0,6 %.

Koko metalliteollisuuden vienti kasvoi viime vuonna Pohjois-Savossa 5,3 % ja laski koko maassa -2,6 %. Koneiden ja laitteiden osuus metalliteollisuudesta on suurin, sen kasvu oli 6,2 ja koko maassa -4,6 %. Metalliteollisuuden arvo oli vuonna 2012 871 milj. €, kun se viime vuonna oli 712 milj.€.

4.5.2017

Energiateknologian vienti laski kolme vuotta peräkkäin, mutta viime vuonna kasvua kertyi 4,8 %. Koko maassa alan heikko vientikehitys jatkui. Viennin arvo on laskenut 247 milj. € vuodesta 2012 milj.€ eli 44 %.

Terveysteknologian vienti laski Pohjois-Savossa kolme vuotta, mutta viime vuonna kasvua kertyi 12,3 %. Koko maassa ala on kasvanut useana vuonna peräkkäin. Alan viennin arvo on laskenut 22 milj.€ vuoden 2012 arvosta 33,6 milj.€ (-34 %). Koko maassa terveysteknologian viennin arvo on kasvanut energiateknologiaa suuremmaksi.

Koko maan vienti v. 2016 (milj. €) valituilla toimialoilla ja viennin muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puoli-vuosimuutokset v. 2016.

	Vienti v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Koko maa							
Kaikki toimialat	94 672	0,8	1,1	-3,4	-0,6	-2,7	1,4
Teollisuus	59 662	0,2	-1,6	-4,5	-0,1	-2,4	2,1
Eiintarviketeollisuus	1 166	1,4	-2,5	-8,3	-0,6	-2,3	1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	2 615	-0,3	2	-0,7	5,4	6,8	4
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	9 998	0,2	-0,7	2	1,6	1,6	1,5
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	18 117	1,8	0,5	-0,7	-4,6	-10,4	1,3
Koko metalli	33 529	-0,9	-1,8	-2,8	-2,6	-6,2	0,9
Muu teollisuus	9 494	3,7	-4,2	-18,6	1,9	0,9	2,7
Terveysteknologiaklusteri	2 326	7,6	8,9	1,2	12,4	5,7	19,3
Energiateknologiaklusteri	1 517	-0,9	3,1	-7,2	-4,1	-23,4	20,4

Ylä-Savon viennin arvo ohitti Varkauden ja Kuopion seudut

Seuduttainen teollisuusviennin kehitys % vuodessa v. 2006-2016, vuosittain 2014, 2015, 2016 sekä puolivuotismuutokset v. 2016.*)

HUOM! Muilta alueilta teollisuuden vienti, mutta Sisä-Savo+sta kaikkien toimialojen vienti. Koillis-Savon tieto puuttuu (tietosuojat)

	Vienti v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kuopion seutukunta (teoll.)	389	1,9	-10,6	8,8	-9,2	-7,9	-10,4
Varkauden seutukunta (teoll.)	464	-3	-1,2	-14,1	3,9	-15,5	24,9
Sisä-Savo+ seutukunta (kaikki toimialat)	183	6,4	-2,1	-4,8	16,6	25,6	8,9
Ylä-Savon seutukunta (teoll.)	498	6,4	4,9	18,5	9,9	19	2,6
Koko maa (teoll.)	59 662	0,2	-1,6	-4,5	-0,1	-2,4	2,1

Teollisuuden viennin arvo on suurin Ylä-Savon seudulla, viime vuonna vienti kasvoi 9,9 %. Ylä-Savo ohitti viime vuonna teollisuuden viennissä Varkauden, jossa vienti kasvoi 3,9 %. Kuopion seudulla vienti heikkeni -9,2 %. Sisä-Savossa vienti kasvoi jopa 16,6 %.

Koko viennin arvossa niin ikään Ylä-Savo nousi seuduista kärkeen ohi Kuopion seudun. Koko viennin arvo Ylä-Savossa on 567 milj.€, Kuopion seudulla 552 milj.€, Varkauden seudulla 491 milj.€. Sisä-Savo + alueella viennin arvo on 183 milj.€.

Vuosien 2006-2016 keskimääräinen viennin kasvu on ollut Sisä-Savossa 6,4 %, Ylä-Savossa 6,4 % ja Kuopion seudulla 1,9 %. Varkauden seudulla viennin arvo on laskenut keskimäärin -3 % vuodessa.

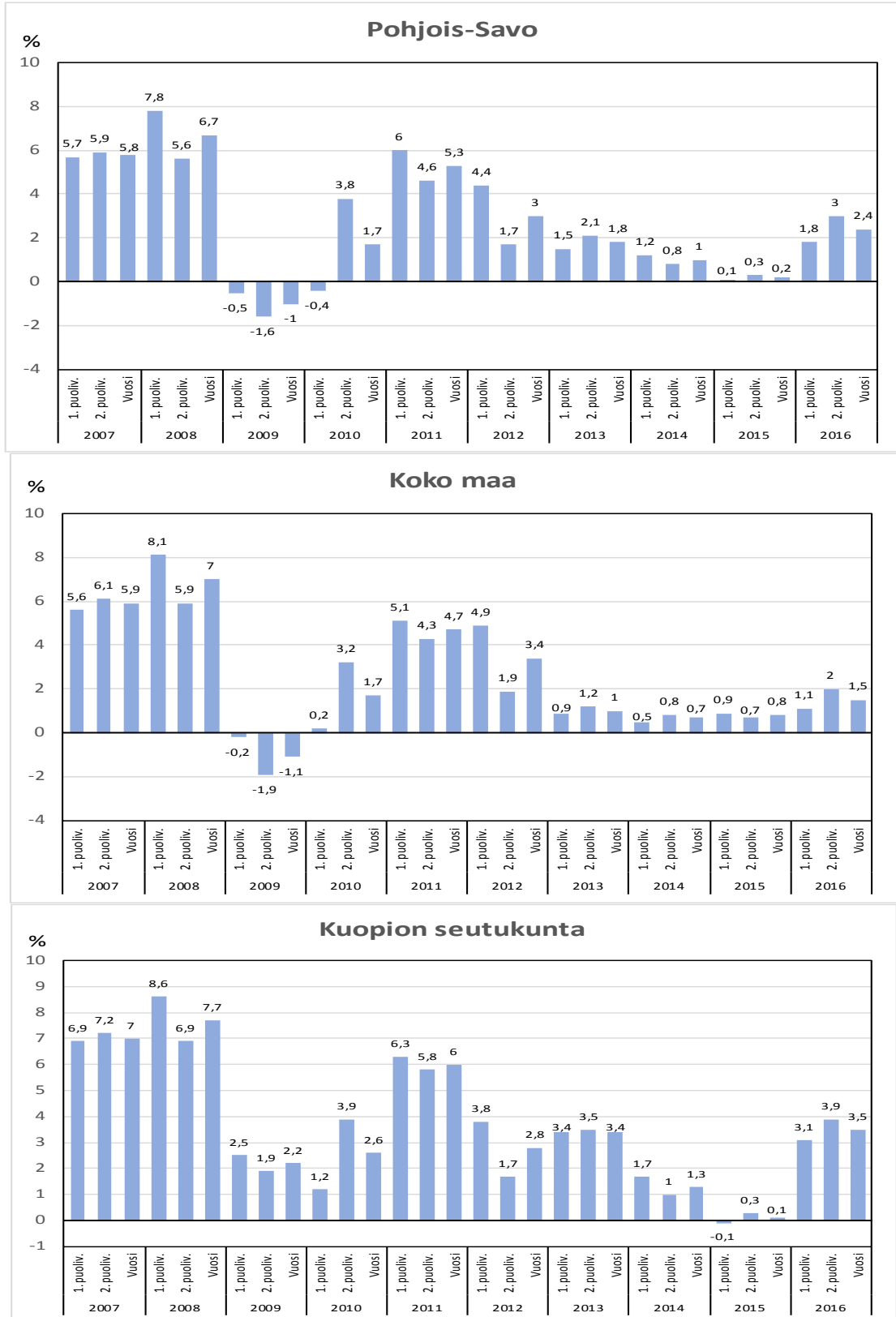
Seuduittain vientitietoja ei saada tarkalla toimialajaolla. Kuopion seudulla vienti kasvoi metalliteollisuudessa 1,4 %, mutta koko teollisuudessa laskua oli -9,2 %. Laskua selittää sellu- ja kemianteollisuus ja muu teollisuus. Terveysteknologia kääntyi useamman heikomman vuoden jälkeen 12,3 % kasvuun.

Ylä-Savossa teollisuuden viennin kasvu oli 9,9 %, metalliteollisuus lisäsi vientiään 6,9 %.

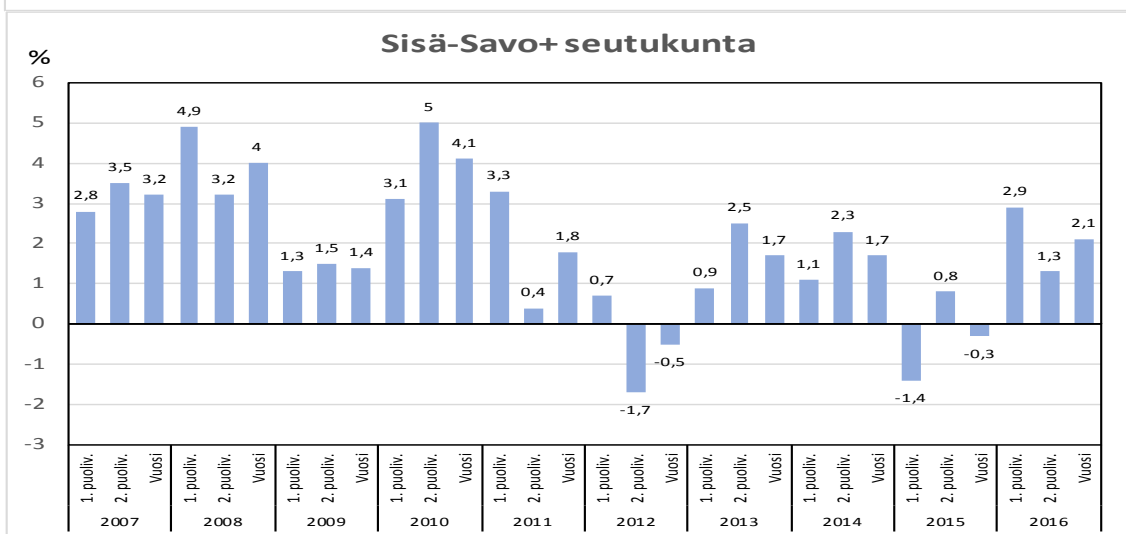
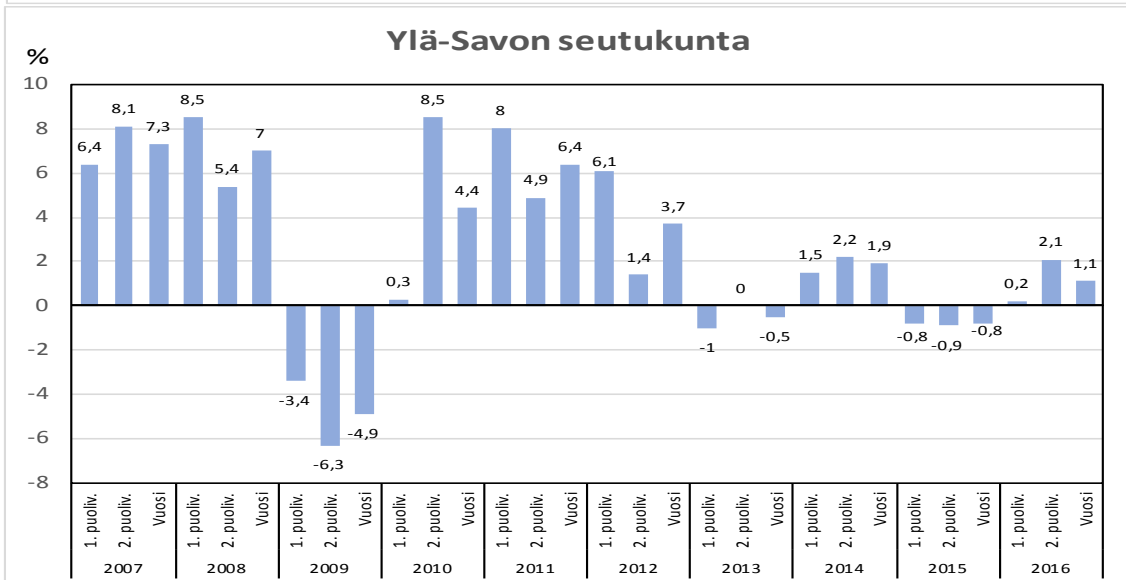
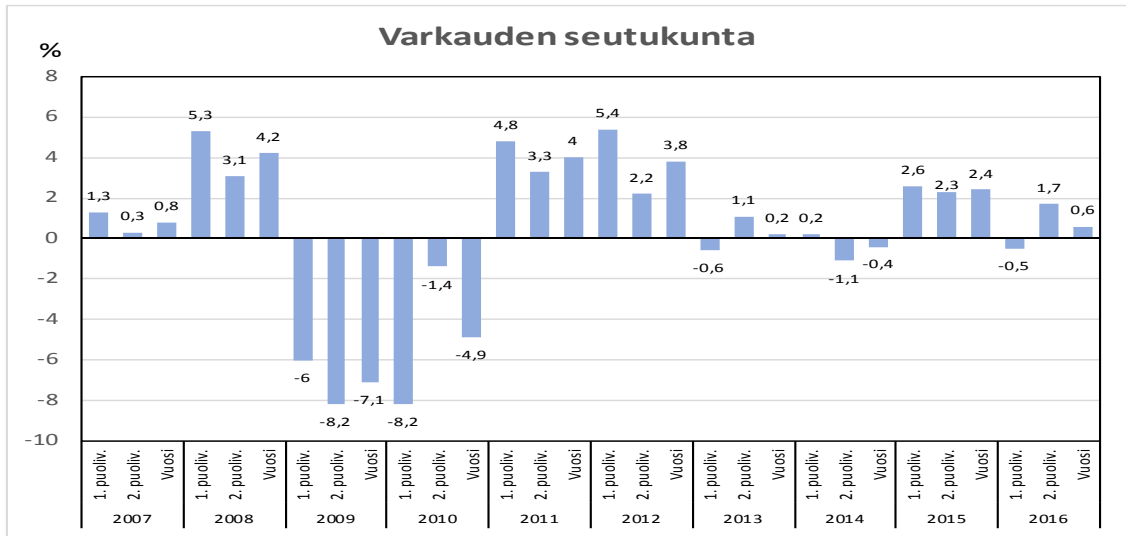
Varkauden seudulla teollisuuden vienti kasvoi 3,9 %. Metalliteollisuudessa kasvua oli 5,7 % ja energiateknologiassa 4,4 %.

4.5.2017

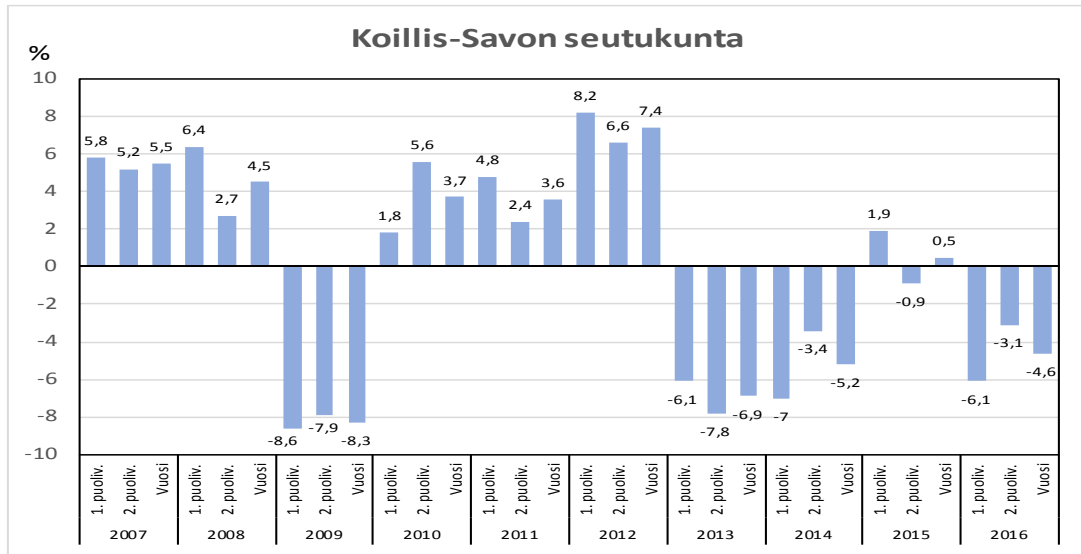
1.3 Palkkasumma

4.5.2017

4.5.2017

4.5.2017

**Palkkasumman kasvu Pohjois-Savossa ja koko maassa
%/vuodessa v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puoli-
vuosittain v. 2016.**

	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006- 2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Pohjois-Savo	3 179	2,6	1	0,2	2,4	1,8	3
Koko maa	81 672	2,5	0,7	0,8	1,5	1,1	2

**Pohjois-Savon aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puoli-
vuosittain v. 2016.**

	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006- 2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kaikki toimialat	3 179	2,6	1	0,2	2,4	1,8	3
Teollisuus	493	0,4	-1,9	2,1	0,7	-0,5	1,8
Kaivostoiminta ja louhinta	12	2,2	5,9	-3,5	5,6	2,9	8,4
Elintarviketeollisuus	54	0,9	-2,1	-4,6	-3,1	-4,1	-2,1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	59	-1,5	-10,7	-1,8	8,1	7,7	8,4
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	37	-5,6	0,8	-0,7	-2,6	-2,3	-2,9
Metalliin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	196	2,4	3,1	4,8	-0,4	-2,7	2,1
Koko metalli	230	2,5	2,7	4,8	-0,1	-2,1	1,9
Sähkötekninen valmistus	26	4,1	0,2	4,4	2,3	2	2,5
Kulkuneuvojen valmistus	12	1,5	1,7	5,4	-1,3	-0,8	-1,9
Muu teollisuus	50	0,9	-9,8	3,8	3,1	3,7	2,5
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	37	-0,3	-2	4,2	-1,8	-2,8	-0,7
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	177	2,1	-1,4	-2,2	0,7	-0,6	2
Tietojenkäsittelypalvelut	57	3,5	2,5	2,8	-1,8	-3,4	0
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	279	4,7	4,4	1	5,6	3,2	7,7
Tukku- ja vähittäiskauppa	278	2,9	2,3	0,9	0,9	0,8	0,9
Uusi yrityspalvelut	207	3,0	-1,3	-0,7	0,5	0,2	0,7
Matkailuklusteri	101	2,9	0,3	-0,4	1,6	1,1	2,1
Terveysteknologiaklusteri	22	0,7	-0,8	-2,3	0,1	-2,3	2,8
Energiateknologiaklusteri	75	2,8	1,6	0,8	-2,4	-4,9	0,5
Terveys- ja sosiaalipalvelut, yksityinen sektori	141	5,4	2	1,2	3,8	5,2	2,5
Terveys- ja sosiaalipalvelut, julkisen sektori	540	2,3	0,2	0,4	3,5	3,2	3,7

Vuonna 2016 palkkasumman kasvu oli Pohjois-Savossa 2,4 % ja koko maassa 1,5 %. Pitkän aikavälin kasvu on molemmissa samalla tasolla. Teollisuudessa kasvu koheni Pohjois-Savossa 0,7 %:iin kun koko maassa laskua oli -1,2 %.

Teollisuudessa palkkasumma kasvoi etenkin mekaanisessa puussa (8,1 %), muussa teollisuudessa (mm. kemia, 3,1 %) ja sähkötekniikassa (2,3 %). Näiden alojen kasvu oli viime vuonna selvästi myös koko maan kehitystä parempaa.

Energiatekniikan klusterissa palkkasumma laski -2,4 % vaikka vienti ja liikevaihto kääntyivät kasvuun. Kasvu painottui loppuvuoteen, joten kehitys ei vielä näy palkkasummassa.

Kaivannaistoiminnan palkkasumma kasvoi 5,6 %, selvästi pitkän ajan keskiarvoa paremmin. Koko maassa kasvua oli jopa 6,4 %.

Elintarviketeollisuuden palkkasumma laski nyt kolmatta vuotta peräkkäin, eikä liikevaihdon ja viennin noin 5 % kasvu ole heijastunut palkkasummaan. Taustalla onkin heikkoja liikevaihdon ja viennin vuosia.

Sahatavaran tuotannon palkkasumma kääntyi neljän laskuvuoden jälkeen voimakkaaseen 8,1 % kasvuun liikevaihdon ja viennin kasvun siivittämänä. Palkkasumma vuotuinen lasku vuosina 2006-2016 on ollut -1,5 %. Koko maassa alan palkkasumma kasvoi viime vuonna 1,5 %.

Sellu- ja paperiteollisuuden palkkasumma on vuosina 2006-2016 laskenut -5,6 % vuodessa. Viime vuonna laskua oli -2,6 %, vuotta aikaisemmin -0,7 %.

Metalliteollisuudessa palkkasumma säilyi lähes ennallaan (-0,1 %) kahden aiemman kasvuvuoden jälkeen. Koko maassa alan palkkasumma laski -2,3 %.

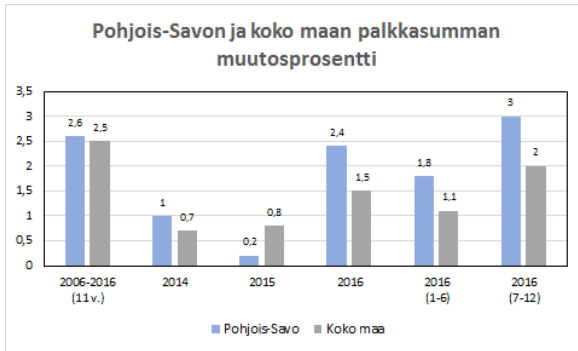
Kuljetusalalla palkkasumma kääntyi parin heikkomman vuoden jälkeen maltilliseen 0,7 % kasvuun. Sen sijaan tietojenkäsittelypalveluiden palkkasumma kääntyi -1,8 % laskuun.

Rakentamisen palkkasumman kasvu kiihtyi yhden heikkomman vuoden jälkeen 5,6 % kasvuun. Kaupassa kasvua oli maltilliset 0,9 % ja matkailussa 1,6 %. Yrityspalveluissa kasvu jäi 0,5 %:iin.

Terveysteknologian palkkasumma on laskenut viime vuosina, viime vuonna se säilyi lähes ennallaan (0,1 %). Pitkä ajan kasvu on hyytynyt 0,7 % vuosikasvuksi.

Nopeita palkkasumman kasvu vuosina 2006-2016 on ollut yksityisissä terveys- ja sosiaalipalveluissa, 5,4 % vuodessa. Julkisella puolella vuosikasvu jäi 2,3 %:iin. Viime vuonna yksityisten sote-palveluiden kasvu oli 3,8 % ja julkisten 3,5 %.

4.5.2017

Kaikkien toimialojen palkkasumma saavutti viime vuonna uuden ennätystason 3 179 milj.€. Teollisuudessa palkkasumma on 493 milj.€, 51,6 milj.€ alle vuoden 2008 huipun.

Koko maan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositain v. 2016.

	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
A-X Kaikki toimialat	81 672	2,5	0,7	0,8	1,5	1,1	2
Teollisuus	13 593	0,1	-0,5	0,3	-1,2	-2	-0,2
Kaivostoiminta ja louhinta	254	6,0	-2,8	0,4	6,4	5,7	7,1
Elintarviketeollisuus	1 335	1,5	1,6	-0,4	0,1	-0,9	1,1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	903	-0,9	-2,1	-0,4	1,5	-0,2	3,2
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	1 409	-2,7	-2	-1,5	-1,8	-1,9	-1,6
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	4 148	1,3	-0,5	0,5	-0,6	-1,8	0,6
Koko metalli	6 908	0,4	-0,2	1,1	-2,3	-3,3	-1,2
Sähkötekniinen valmistus	2 155	-1,2	0,7	2,5	-7,1	-7,5	-6,5
Kulkuneuvojen valmistus	592	0,4	-1,6	0,5	4	3,6	4,4
Muu teollisuus	1 656	0,4	-0,3	0,2	-0,5	-0,9	0
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	651	1,6	-1,7	1,5	2	-0,3	4,3
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	6 123	1,1	-0,9	-0,9	-0,8	-1,3	-0,3
Tietojenkäsittelypalvelut	2 801	4,5	3,2	4,1	4,6	3,4	6
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6 337	3,8	0,2	2,4	5,5	4,9	6,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	8 807	2,5	0,6	-0,2	1,5	1,2	1,8
Uusi yrityspalvelut	7 723	3,9	1,3	3,1	4,3	4,1	4,6
Matkailuklusteri	2 107	3,1	1,2	2,1	3,4	3,5	3,3
Terveysteknologiaklusteri	546	3,0	1,4	1,4	2,5	1,9	3,2
Energiateknologiaklusteri	712	1,4	-3,2	0,1	1,5	0,9	2,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut, yksityinen sektori	3 464	6,2	3,5	2,6	5,4	5,6	5,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut, julkinen sektori	4 267	3,1	1,3	1,7	0,3	-0,4	0,9

Seuduttainen palkkasumman muutos %/vuodessa v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositain v. 2016.

	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
A-X Kaikki toimialat	1 930	3,4	1,3	0,1	3,5	3,1	3,9
Kuopion seutukunta	404	0,5	-0,4	2,4	0,6	-0,5	1,7
Varkauden seutukunta	181	2	1,7	-0,3	2,1	2,9	1,3
Sisä-Savon seutukunta	561	2,5	1,9	-0,8	1,1	0,2	2,1
Ylä-Savon seutukunta	130	0,3	-5,2	0,5	-4,6	-6,1	-3,1
Koillis-Savon seutukunta	3 179	2,6	1	0,2	2,4	1,8	3
Pohjois-Savon maakunta	81 672	2,5	0,7	0,8	1,5	1,1	2

Kuopion seudulla palkkasumma on kasvanut hieman koko maata ja muita Pohjois-Savon seutuja nopeammin pitkän aikavälin seurantajakson aikana. Viime vuonna Kuopion seudun palkkasumma nousi 3,5 %, vuotta aikaisemmin kasvua ei ollut. Ylä-Savossa pitkän aikavälin kasvu on koko maan kasvun tasolla, joskin viime vuonna kasvu jäi 1,1 %.

Sisä-Savossa pitkän ajan kasvu (2 % vuodessa) on lähellä maan tasoa, viime vuonna kasvussa päästiin 2,1 %:iin. Koillis-Savossa vuosien 2006-2016 vuosikasvu on 0,3 %, mutta viime vuonna laskua oli jopa -4,6 %.

Varkauden seudulla viime vuoden kasvu oli pitkän ajan kasvun tasolla (0,6 %).

Teollisuuden osuus palkkasummasta vaihtelee merkittävästi seuduittain. Kuopion seudulla tehdasteollisuuden osuus oli vuonna 2012 n. 8 %, Varkauden seudulla 35 % (osuus laskenut n. 8 % v. 2008), Ylä-Savossa 23 %, Koillis-Savossa 16 % ja Sisä-Savossa 22 % koko palkkasummasta. Koko maassa osuus oli 17 %.

Kuopion seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositain v. 2016.

	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Kuopion seutukunta	1 930	3,4	1,3	0,1	3,5	3,1	3,9
A-X Kaikki toimialat	160	1,0	-7,5	1,6	3,1	3,9	2,3
Teollisuus	22	-0,3	-8,9	-2	1,3	1,9	0,8
Elintarviketeollisuus	29	1,9	-0,9	0,9	4,5	4,7	4,2
Muu teollisuus	11	-5,6	-42,1	-3,1	6	10,1	1,5
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	16	0,2	-0,5	-2,2	3,4	4,4	2,1
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	190	5,0	4,7	0,3	7,7	5,1	10,1
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	33	1,9	3	6,8	3	3,8	2,3
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	51	3,0	2,4	7,1	2,3	3,7	0,9
Koko metalli	13	8,4	5,3	6,5	4,8	5	4,7
Sähkötekniinen valmistus	16	7,6	-19,8	-1,6	1,8	0,5	3,2
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	106	2,6	-2,2	-3	1	-0,7	2,8
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	55	3,7	2,1	2,4	-2,4	-4,1	-0,6
Tietojenkäsittelypalvelut	177	3,5	4,3	0,3	1,3	1,3	1,4
Tukku- ja vähittäiskauppa	137	3,4	-0,8	-1,6	0,4	0,3	0,6
Uusi yrityspalvelut	61	3,2	-0,4	-0,9	2,5	1,6	3,4
Matkailuklusteri	21	0,7	-0,4	-2,4	0,1	-2,4	2,8
Terveysteknologiaklusteri	8	2,6	3,4	-4,4	0,8	0,9	0,6
Energiateknologiaklusteri	434	3,6	0,9	1,6	5,2	5,1	5,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut							

4.5.2017

Kuopion seudulla palkkasumman kasvu kääntyi parin heikomman vuoden jälkeen 3,5 % kasvuun. Heikompien vuosien taustalla ovat puuteollisuuden ja elintarviketeollisuuden palkkasummien suuret menetykset vuosien 2014-2015 aikana. Viime vuonna palkkasumma laski Kuopion seudulla ainoastaan tietojenkäsittelypalveluissa (-2,4 %), minkä pidemmän ajan kasvu on ollut hyvä

Rakentamisessa palkkasumma kasvoi eniten (7,7 %) ja kasvu on pitkän ajan kasvun yläpuolella. Kehitystä on vauhdittanut alan liikevaihdon kasvu.

Puu- ja elintarviketeollisuuden palkkasummien lasku on pysähtynyt ja kääntynyt kasvuun (6 % ja 1,3 %). Aiempien vuosien laskut johtuivat tuotantoyksiköiden lakkautuksista. Terveysteknologiassa alan liikevaihdon heikko kasvu lienee heijastunut palkkasumman kasvun pysähtymiseen.

Kaupan alan palkkasumman keskikasvu on ollut 3,5 %, viime vuonna kasvua 1,3 %, vuotta aikaisemmin 0,3 %. Palkkasumman kasvu oli pari vuotta liikevaihdon kasvua korkeampaa.

Matkailussa palkkasumman pitkän ajan kasvu on 3,2 %. Palkkasumma on laskenut vain vuosina 2015, 2014 ja 2010. Vuonna 2016 kasvua oli 2,5 %. Kuopion seudun seurannassa on mukana Kuopion lisäksi mm. Tahkovuoren alue.

Metalliteollisuuden palkkasumma on ollut kasvussa useamman vuoden, viime vuonna 2,3 %.

Melko pienen sähköteknisen valmistuksen palkkasumma kasvu oli viime vuonna 4,8 % ja pitkällä ajalla seurattavien alojen nopein 8,4 % vuodessa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palkkasumma on kasvanut joka vuosi, keskimäärin 3,6 % vuodessa. Viime vuonna alalla oli kasvua jopa 5,2 %.

Ylä-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositain v. 2016.

	Palkkasumma 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6) / 2016 (7-12)	
Ylä-Savon seutukunta							
Kaikki toimialat	561	2,5	1,9	-0,8	1,1	0,2	2,1
Teollisuus	129	2,2	3,3	2,1	1	-1,5	3,5
Elintarviketeollisuus	22	1,2	1,2	-6,6	-6,7	-7,9	-5,3
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	16	-0,9	-5,9	4,2	13,1	9,4	16,3
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	36	3,9	7,9	-4,9	7,2	4,9	9,2
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	66	3,9	6,7	6,3	-0,4	-3,1	2,4
Koko metalli	81	4,1	6,2	5,3	0,2	-2,4	2,9
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	34	1,8	-2,3	-1,5	3,8	4	3,7
Tukku- ja vähittäiskauppa	49	2,8	1,9	1,7	0,4	-0,3	1,2
Uusi yrityspalvelut	28	2,3	-2,9	-1,8	0,2	-1	1,6
Matkailuklusteri	19	3,5	2,1	-3,4	1	0,8	1,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	121	1,6	0,9	-0,5	0,2	0,7	-0,3

Ylä-Savossa jäätiin viime vuonna palkkasumman kasvussa jälkeen pitkä ajan 2,5 % vuosikasvusta, mutta kasvoi kuitenkin 1,1 %. Vuonna 2015 palkkasumma laski -0,8 % elintarvikkeiden, kuljetuksen ja rakentamisen vuoksi.

Palkkasumma kasvoi nopeasti sahatavarassa (13,1 %) ja rakentamisessa (7,2 %), selvästi keskimääräistä vuosikasvua paremmin. Näiden alojen liikevaihto kasvoi myös nopeasti.

Metalliteollisuudessa palkkasumma säilyi lähes vuoden 2015 tasossa (0,2 %), kun pitkän ajan kasvu on ollut 4,1 % vuodessa.

Kaupan alalla palkkasumma säilyi maltillisessa 0,4 % kasvussa. Alan palkkasumma on tähän mennessä laskenut vain vuosina 2009 ja 2013.

Elintarviketeollisuudessa palkkasumma väheni toista vuotta peräkkäin, viime vuonna -6,7 %. Alan liikevaihto kääntyi vuonna 2016 kuitenkin voimakkaaseen kasvuun heikompien vuosien jälkeen.

Yrityspalveluissa palkkasumma kasvoi maltillisesti (0,2 %), kun kaksi aiempaa vuotta olivat selvästi heikompia. Kuljetuksessa palkkasumma kääntyi niin ikään kahden heikomman vuoden jälkeen kasvuun (3,8 %).

4.5.2017

Matkailussa palkkasumma kasvoi viime vuonna -1,0 %, ja vuotuinen keskimääräinen vuosikasvu on ollut 3,5 %.

Sosiaali- ja terveystalouden palkkasumman kasvu on Ylä-Savossa selvästi heikompi kuin Kuopion seudulla. Ylä-Savossa pitkän ajan vuosikasvu on ollut 1,6 %, viime vuonna kasvua oli 0,2 %. Palkkasumma laski vuosina 2012-2013 ja 2015.

Varkauden seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositilastoin v. 2016.

Varkauden seutukunta	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016 (1-6)	2016 (7-12)	
Kaikki toimialat	404	0,5	-0,4	2,4	0,6	-0,5	1,7
Teollisuus	142	-1,4	2,4	3,5	-1,5	-3,5	0,7
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	11	-0,1	-2,5	0,6	7,3	6,3	8,5
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	30	4,4	3,6	15,6	-6	-6,7	-5,3
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	85	1,5	1	3	-2,1	-5,5	1,7
Koko metalli	90	1,1	-0,1	3,3	-2,1	-5,4	1,5
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	17	-7,3	19,4	11,3	-6,7	-5,9	-7,5
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	19	1,0	-1,5	-5	9,5	5,8	13,2
Tukku- ja vähittäiskauppa	30	0,7	-4,8	2,8	0,6	1,6	-0,4
Uusi yrityspalvelut	29	3,0	-1,1	5,5	0	-0,3	0,3
Matkailuklusteri	9	0,6	0,8	4,7	-3,7	-2,5	-5
Energiateknologia-klusteri	70	3,0	0,6	2,3	-3	-6,2	0,7
Terveys- ja sosiaalipalvelut	55	1,3	-2	-2,5	0,4	0,2	0,7

Varkauden seudulla kaikkien toimialojen palkkasumman määrä säilyi maltillisessa alueen keskimääräisen vuosikasvun tasossa (0,6 %).

Merkittävimmin palkkasumma kasvoi sahatavara- (7,3 %) ja kuljetuksessa (9,5 %). Sahatavara-olla selvästi keskimääräisen vuosikasvun yläpuolella (-0,1 %). Iso osa alan palkkasumman kasvusta selittyy seudulla tehdyistä noin 300 M€ investointien työllisyysvaikutuksista. Tehdyt investoinnit ovat ilmeisesti heijastuneet myös lisääntyneisiin kuljetuksiin.

Rakentamisessa palkkasumma kääntyi -6,0 laskuun edellisvuoden voimakkaan kasvun jälkeen. Pitkän aikavälin kasvu on 4,4 % vuodessa.

Huolto- ja asennuspalveluiden palkkasumman laski viime vuonna -6,7 %, mutta toissa vuonna kasvua oli 11,3 % ja vuonna 2014 jopa 19,4 %. Silti pitkällä aikavälillä alan vuosikasvu on ollut -

7,3 %, mikä viittaa siihen, että vientiprojekteissa asennuspalveluja hankitaan aikaisempaa enemmän ulkomailta.

Matkailualan palkkasumma heikkeni viime vuonna -3,7 %, pitkän ajan vuosikasvu on 0,6 %. Kaupan kasvu on 0,6 % ja yrityspalveluissa palkkasummassa ei tapahtunut muutosta.

Energiateknologian palkkasumma laski viime vuonna -3,0 %. Vuonna 2015 kasvu oli 2,3 % ja 2014 se oli 0,6 %.. Pitkän aikavälin kasvu on ollut 3,0 % vuodessa.

Suuri osa metallituotteiden ja koneiden valmistuksesta kuuluu energiaklusteriin. Alalla palkkasumma laski viime vuonna -2,1 % ja vuotta aikaisemmin nousi 3,0 %. Pitkän aikavälin kasvu on koko energiaklusteria vähän heikompi 1,5 % vuodessa, mikä johtuu konepajojen toiminnan osittaisesta supistumisesta.

Sosiaali- ja terveysalan palkkasumma on kasvanut 2006-2016 vuositilastolla 1,3 %. Viime vuonna palkkasumma nousi 0,4 %, vuotta aikaisemmin laski -2,5 %. Sen sijaan vuosina 2012-2013 palkkasumma kasvoi nopeasti.

Koillis-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositilastoin v. 2016.

Koillis-Savon seutukunta	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (10 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016 (1-6)	2016 (7-12)	
Kaikki toimialat	130	0,3	-5,2	0,5	-4,6	-6,1	-3,1
Teollisuus	21	-3,0	-21	6,9	-6,1	-7,8	-4,4
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	12	6,5	4,3	-1	-2,7	-14	7,6
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	7	0,5	6,4	3,6	-31	-31	-32
Tukku- ja vähittäiskauppa	9	0,7	-5,2	-0,2	-7,7	-11	-4,1
Matkailuklusteri	9	3,4	-5,6	5,4	1,6	2,9	0,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	35	2,0	2	0,8	-0,5	-0,5	-0,5

Koillis-Savossa palkkasumman arvo laski viime vuonna -4,6 %. Laskua tapahtui kaikilla tarkastelussa mukana olevilla toimialoilla.

Teollisuudessa oli laskua -6,1 %, mutta vuonna 2014 palkkasumman arvo heikkeni jopa -21 %.

4.5.2017

Rakentamisessa pitkän ajan vuosikasvu on ollut korkea 6,5 %, viime vuonna palkkasumman määrä laski -2,7 %. Kuljetuksessa on pitkällä ajalla ollut 0,5 % kasvu, mutta viime vuonna palkkasumman arvo romahti jopa -31 %. Kaupan alalla palkkasumma on laskenut kolmen viimeisen vuoden aikana, viime vuonna jopa -7,7 %.

Matkailussa kasvu on hidastunut vuoden 2010 jälkeen. Viime vuonna palkkasumma kasvoi 2,4 % ja vuotta aikaisemmin laski -5,6 %.

Terveysalalla palkkasumma on kasvanut melko tasaisesti noin 2,0 % vuosivauhtia, viime vuonna laskua kuitenkin -0,5 %.

Sisä-Savo+ seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumma v. 2016 (milj. €) ja palkkasumman muutos/vuosi % v. 2006-2016, 2014, 2015, 2016 sekä puolivuositain v. 2016.

	Palkkasumma v. 2016 (milj. €)	2006-2016 (11 v.)	Muutosprosentti				
			2014	2015	2016	2016 (1-6)	2016 (7-12)
Sisä-Savo+ seutukunta							
Kaikki toimialat	181	2,0	1,7	-0,3	2,1	2,9	1,3
Teollisuus	40	1,5	3,7	-2,8	1,9	1,8	1,9
Elintarviketeollisuus	9	3,3	4,1	-0,1	-3,2	-5,4	-0,8
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	9	1,5	-9,4	-3,1	0,5	2,2	-0,8
Koko metalli	7	1,2	-1,6	1,8	5	6,3	3,9
Tukku- ja vähittäiskauppa	13	1,9	-0,6	3	0,3	2,4	-1,7
Matkailuklusteri	5	0,6	4,5	2,1	2	0,6	3,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut	49	2,2	0,3	-2,1	3,6	5,5	1,7

Sisä-Savossa palkkasumman kasvu on pitkällä aikavälillä ollut 2,0 %, melko lähellä maan ja Pohjois-Savon keskimääräistä kasvua, viime vuonna kasvua oli 2,1 %.

Viime vuosina palkkasumman kasvua on kiihdyttänyt elintarviketeollisuus 3,3 % keskimääräisellä vuosikasvulla. Kahtena edellisenä vuonna palkkasumma on alalla kuitenkin laskenut, viime vuonna alan palkkasumma laski -3,2 %.

Metalliteollisuudessa keskimääräinen vuosikasvu on ollut 1,2 %. Viime vuonna kasvua oli 5,0 %. Alan palkkasummassa on ollut kohtalaisen suuria nousuja ja laskuja eri vuosina.

Rakentamisen palkkasumma kehittyi vaisusti neljä vuotta, mutta kääntyi viime vuonna lievään 0,5 % kasvuun. Myös kaupan palkkasumman kasvu oli maltillinen (0,3 %).

Matkailun palkkasummassa on useamman vuoden kasvu, joka on selvästi keskimääräistä vuosikasvua parempaa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palkkasumman kasvu kiihtyi viime vuonna (3,6 %) ja sote-palveluiden palkkasumma on suurempi kuin teollisuuden.

4.5.2017

Liikevaihdon, palkkasumman ja viennin vuosimuutokset

	V. 2016 milj. €	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liikevaihto												
Kuopion seutukunta	5 433	6,3	10,7	11,7	-14	5,1	5,9	4,6	2,1	-0,7	2,9	3,6
Varkauden seutukunta	1 582	-2,7	8,5	9,6	-23,1	0,3	1,2	3,1	-9,7	-0,1	0,5	2,3
Sisä-Savo+ seutukunta	813	11	7,1	1,1	-9,6	11	3,1	2,5	11,4	3,6	-2	4,9
Ylä-Savon seutukunta	2 370	6	12,9	8,1	-18,6	10,5	11,1	1,8	-1,5	2,3	1	5,2
Koillis-Savon seutukunta	418	5,3	9,5	1,5	-21,3	6	9,4	15,8	-5,3	0,4	0,7	-6,5
Pohjois-Savo	10 632	4,3	10,4	9,1	-17	6	6,5	3,7	-0,2	0,2	1,7	3,5
Koko maa	390 911	10,6	8,2	6,4	-16,2	9,3	7,8	1,7	-2,1	-0,1	-1	2,4
Palkkasumma												
Kuopion seutukunta	1 930	4,6	7	7,7	2,2	2,6	6	2,8	3,4	1,3	0,1	3,5
Varkauden seutukunta	404	3,3	0,8	4,2	-7,1	-4,9	4	3,8	0,2	-0,4	2,4	0,6
Sisä-Savo+ seutukunta	181	4,3	3,2	4	1,4	4,1	1,8	-0,5	1,7	1,7	-0,3	2,1
Ylä-Savon seutukunta	561	5,2	7,3	7	-4,9	4,4	6,4	3,7	-0,5	1,9	-0,8	1,1
Koillis-Savon seutukunta	130	4,7	5,5	4,5	-8,3	3,7	3,6	7,4	-6,9	-5,2	0,5	-4,6
Pohjois-Savo	3 179	4,4	5,8	6,7	-1	1,7	5,3	3	1,8	1	0,2	2,4
Koko maa	81 672	4,5	5,9	7	-1,1	1,7	4,7	3,4	1	0,7	0,8	1,5
Vienti												
Kuopion seutukunta	552	19,1	10,2	14,1	-25,3	12,9	18,3	5,8	0,5	-8	10,3	-4,4
Varkauden seutukunta	491	-14,6	3,9	21,4	-23,8	-0,9	6,9	11,8	-21,5	-0,6	-13,5	4
Sisä-Savo+ seutukunta	183	28,7	0	-4,8	-12,4	36,8	7,6	-1	23,5	-2,1	-4,8	16,6
Ylä-Savon seutukunta	567	14,1	28,7	5,2	-28,4	18,5	19,7	3,5	-5,8	3,7	21,4	10,4
Pohjois-Savo	1 828	1,1	10,2	12,2	-26,6	11,6	13,8	8	-8,9	-0,8	2,4	3,7
Koko maa	94 672	18,9	8,4	4,4	-30,7	15,1	9,3	-0,1	-3,6	1,1	-3,4	-0,6

4.5.2017

2. Työvoimavarat ja työllisyys

Työllisyydessä tapahtui positiivinen käänne maaliskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Savon TE-toimistoissa vuonna 2016 keskimäärin 15 189. Vuoden takaiseen verrattuna laskua oli 4,1 prosenttia. Työttömien osuus työvoimasta oli vuoden aikana keskimäärin 13,4 %. Vielä vuonna 2015 tapahtunut työttömyyden nousu kääntyi laskuun maaliskuussa 2016.

Erilaisissa työ- ja elinkeinopalveluiden piirissä olevien työnhakijoiden määrä on myös laskenut verrattuna edelliseen vuoteen. Ainoastaan työttömyysetuudella opiskelevien työnhakijoiden osuus on ollut kasvussa.

Heikon suhdanteen jälkeen keväällä oli nähtävissä pieni positiivinen käänne, joka jatkui koko loppuvuoden. Tätä kehitystä vauhdittivat erityisesti pk-yritysten parantuneet suhdanneodotukset.

Työvoiman kysyntä vilkastui hiljalleen edellisen vuoden viimeisistä kuukausista lähtien. Uusien avoimien työpaikkojen määrän lisäys on ollut noin 10 prosentin luokkaa. Työvoiman saatavuusongelmat ovat olleet kasvussa, vaikkakin ovat olleet pääosin paikallisia ja ovat koskeneet pääosin ainoastaan muutamia ammattiryhmiä.

Työttömyyden lasku oli kuitenkin huolimatta työvoiman kysynnän lisääntymisestä hidasta. Paraneva suhdanne näkyikin ensivaiheessa lomautusten purkautumisina ja työaikojen palautumisena normaalitasolle. Tämä näkyi erityisesti Ylä-Savossa, jossa työttömyyden lasku (6,2 %) selittyi pääosin lomautusten purkautumisilla.

Varkauden ja Sisä-Savon työttömyyden lasku sen sijaan selittyy työttömien määrän vähenemisellä. Koillis-Savossa työttömyys kasvoi edelleen hieman. Kuopion seudulla työttömyys väheni hieman.

Työvoimatutkimuksen mukaan Pohjois-Savon työllisyysaste nousi edellisen vuoden notkahduksen jälkeen jälleen paremmalle uralle. Työllisyysaste oli 67,0 % (+1,4 %). Työllisyysaste on nyt noin vuoden 2014 tasolla ja edelleen selvästi itäisen Suomen korkein.

Lähitulevaisuuden näkymät

Irtisanomisten ja lomautusten määrä on pysynyt varsin alhaisena eikä suuria irtisanomisia ole tiedossa. Työttömyys laskee muilla seutukunnilla paitsi Koillis-Savossa. Tämän kehityksen uskotaan myös jatkuvan. Koillis-Savon seutukunnan pienestä koosta johtuen pienetkin positiiviset muutokset saattavat vaikuttaa merkittävästi alueen työttömyyskuvaan.

Työttömyyden rakenne vaikeutui koko vuoden 2016 ajan. Pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi 8 % edellisvuodesta. Nyt kuitenkin pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on hidastunut ja näyttäisi että, yleisen työllisyyden parantuessa myös pitkäaikaistyöttömyys kääntyy laskuun.

Nuorten työttömyystilanne lähti kesäkuussa laskuun ja on tasaisesti laskenut kevääseen 2017 saakka. Yleisesti nuorten työttömyysjaksot on onnistuttu pitämään lyhyinä ja työttömyyden trendi on laskeva. Vastavalmistuneiden nuorten tilanne työmarkkinoilla on monella alalla edelleen haasteellista muun työvoiman tarjonnan pysyessä korkealla.

4.5.2017

Väestö, työttömyys, työvoima ja muuttoliike

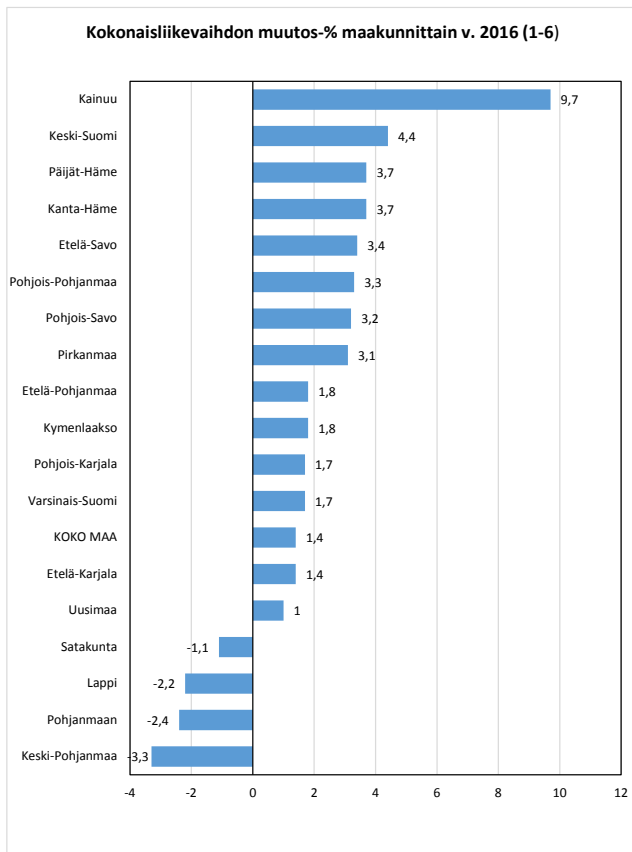
Pohjois-Savo	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
kokonaisväkiluku Pohjois-Savossa 1)	252 842	251 976	251 356	251 095	250 064	249 498	248 872	248 423	248 182	247 943	248 130	248 233	248 430	248 407	248 129	247 776
nettomuutto (sis.siirtolaisuuden) 1)	-930	-525	-354	-232	-933	-402	-219	-243	-63	-17	443	557	580	581	301	
syntyneiden enemmitys 1)	-6	-354	-263	-40	-118	-175	-409	-244	-191	-231	-261	-463	-379	-598	-606	-726
työttömyysaste % (Työministeriö) 2)	15,1	14,1	13,4	13,2	12,6	11,3	10,1	9,7	12,4	11,8	10,4	10,7	12,1	12,7	14	13,4
työllisyysaste (TK/työvoimatutkimus)	59,8	60,4	61,6	62,1	63,3	63,8	62,5	64,7	62,2	63,7	63,6	65,4	67,1	67,2	65,6	67,0
työttömät (Työministeriö)	17 693	16 114	15 323	15 032	14 377	13 118	11 685	11 082	14 185	13 551	12 185	12 360	13 662	14 424	15 838	15 189
- muutos ed. vuosi	-804	-1579	-791	-291	-655	-1259	-1433	-603	3103	-634	-1366	175	1 302	762	1 414	-649
- muutos % / vuosi	-4,3	-8,9	-4,9	-1,9	-4,4	-8,8	-10,9	-5,2	28,0	-4,5	-10,1	1,4	10,6	5,3	8,9	-4,3
työvoima (TK/työvoimatutkimus)	115 000	115 000	115 000	115 000	116 000	116 000	114 000	115 000	115 000	117 000	116 000	116 000	117 000	118 000	115 000	116 000
työllinen työvoima (TK/työvoimatutkimus)	100 000	101 000	103 000	103 000	104 000	105 000	103 000	106 000	102 000	105 000	104 000	106 000	108 000	108 000	104 000	105 000
Koko maa																
työttömyysaste % (Työministeriö)	11,7	11,3	11,1	11,1	10,6	9,5	8,2	7,6	9,8	10,0	9,1	9,4	11,3	12,4	13,4	13,2
työttömyysaste % (TK/työvoimatutkimus)	9,1	9,1	9	8,8	8,4	7,7	6,9	6,4	8,2	8,4	7,8	7,7	8,2	8,7	9,4	8,8
työllisyysaste (TK/työvoimatutkimus)	67,7	67,7	67,3	67,2	68	68,9	69,9	70,6	68,3	67,8	68,6	69,0	68,5	68,3	68,1	68,7

4.5.2017

3. Pohjois-Savon kehityskuva

3.1 Maakuntien vertailu 1-6/2016

Liikevaihto

Liikevaihdon kehityskuvioissa maakunnat on järjestetty vuoden 2016 tammi-kesäkuun muutosten mukaan (suurin muutos ylöspänä), sillä TEM:n valtakunnalliset vertailutiedot eivät vielä ulotu koko vuodelle 2016.

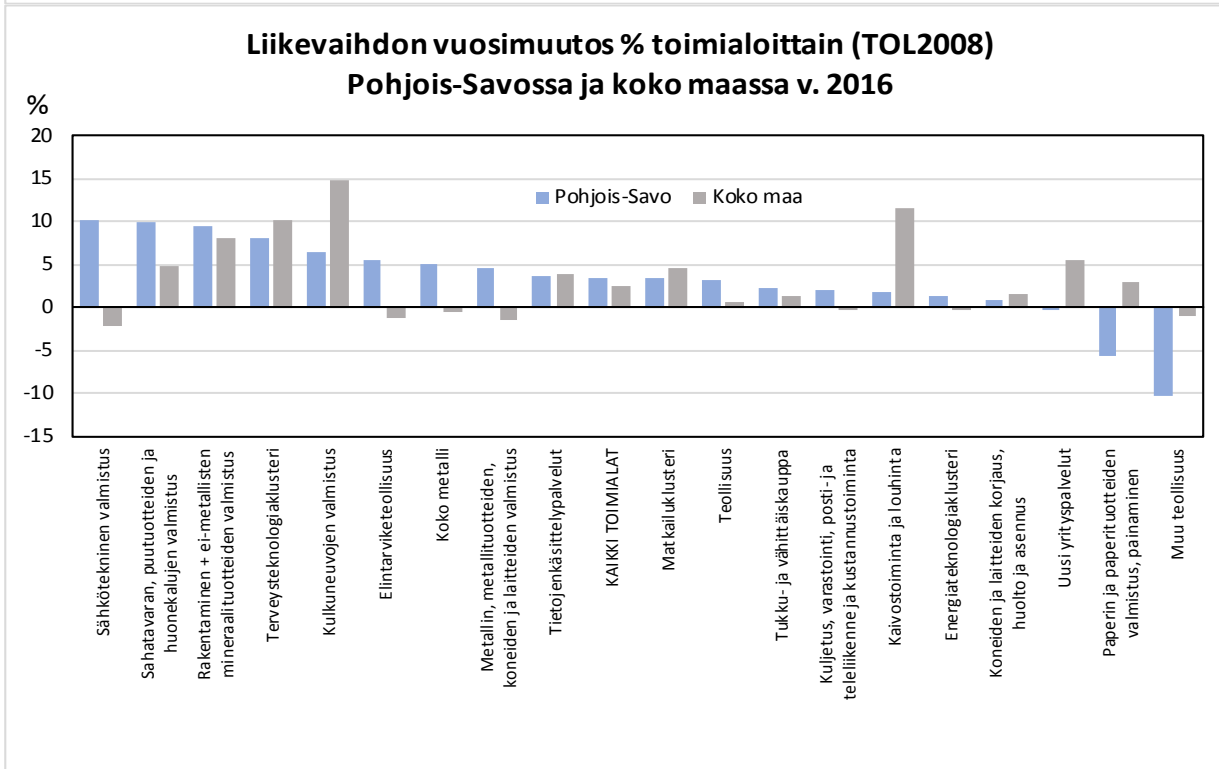
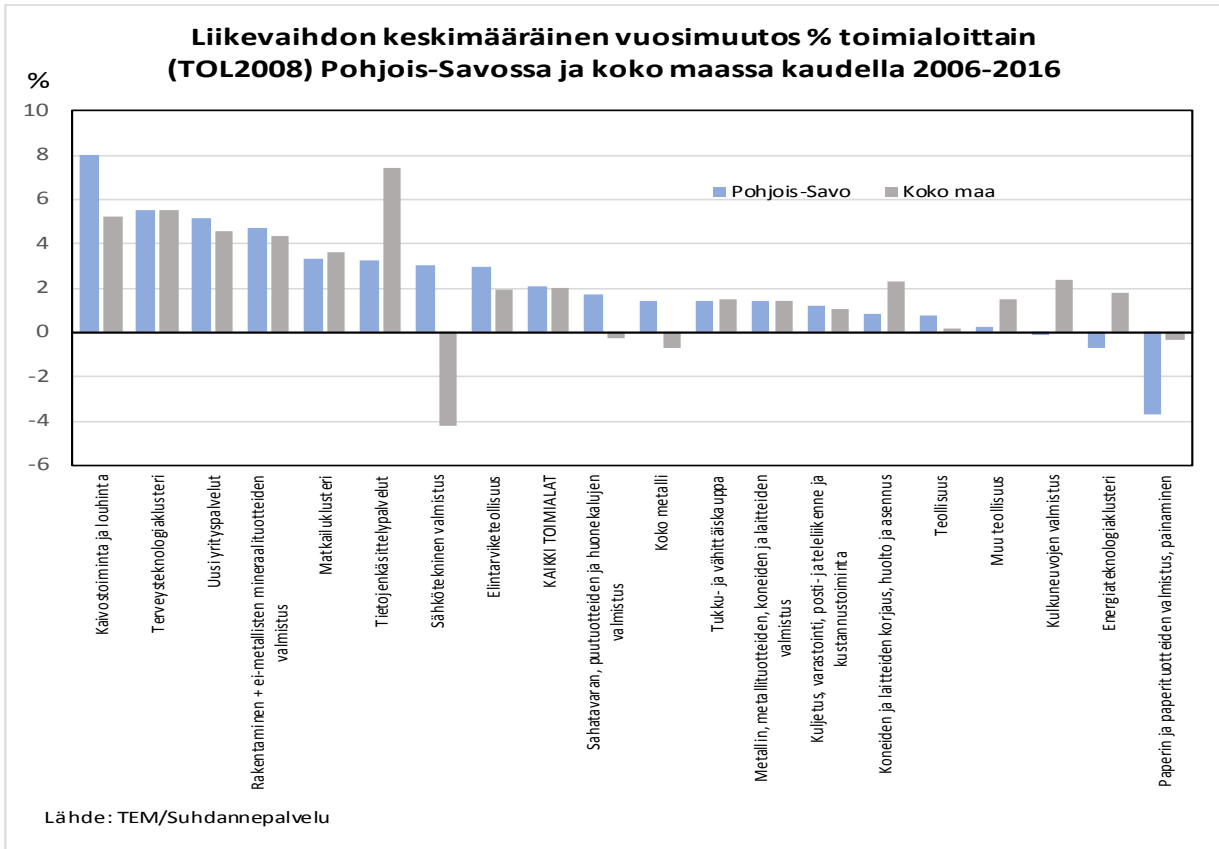
Vuoden 2016 aikana liikevaihdon kehitys oli Pohjois-Savossa keskimääräistä parempaa.

Kasvu näyttää paremmalle Kainuussa, Keski-Suomessa, Päijät-Hämeessä, Kanta-Hämeessä, Etelä-Savossa ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Muissa maakunnissa liikevaihdon kasvu on ollut heikompa kuin Pohjois-Savossa.

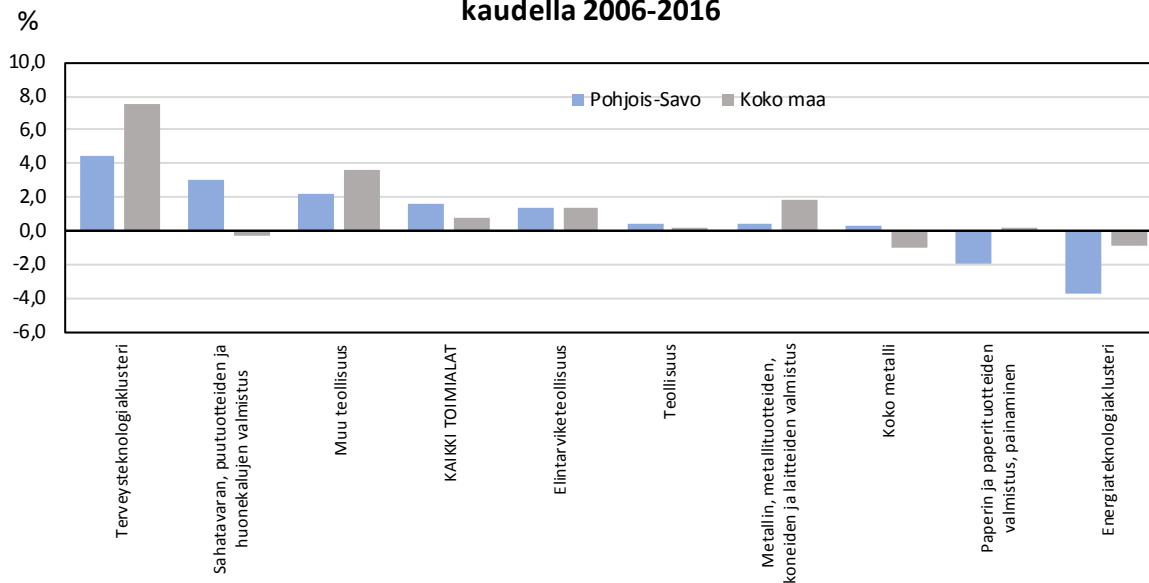
4.5.2017

3.2 Toimialojen kehitys v. 2006 – 2016 ja v. 2016

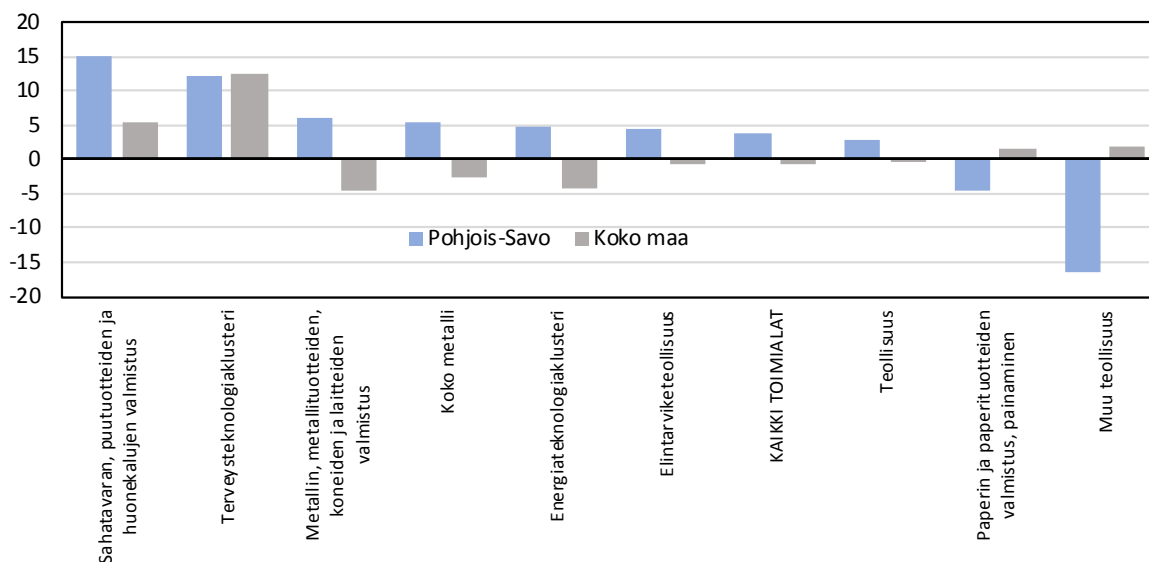

4.5.2017

**Teollisuuden viennin keskimääräinen vuosimuutos %
toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa
kaudella 2006-2016**

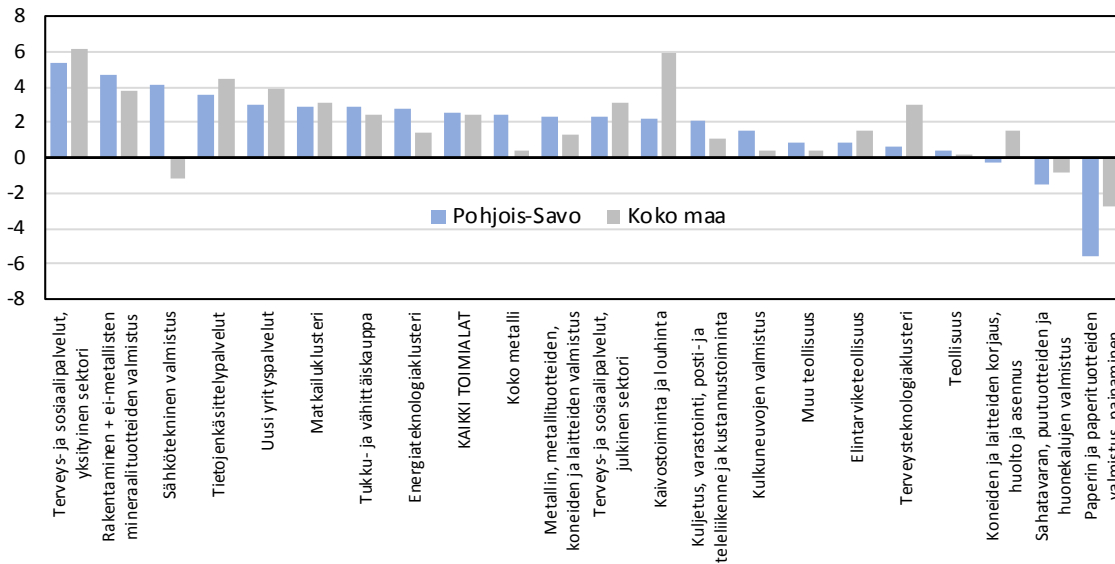

**Teollisuuden viennin vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008)
Pohjois-Savossa ja koko maassa v. 2016**

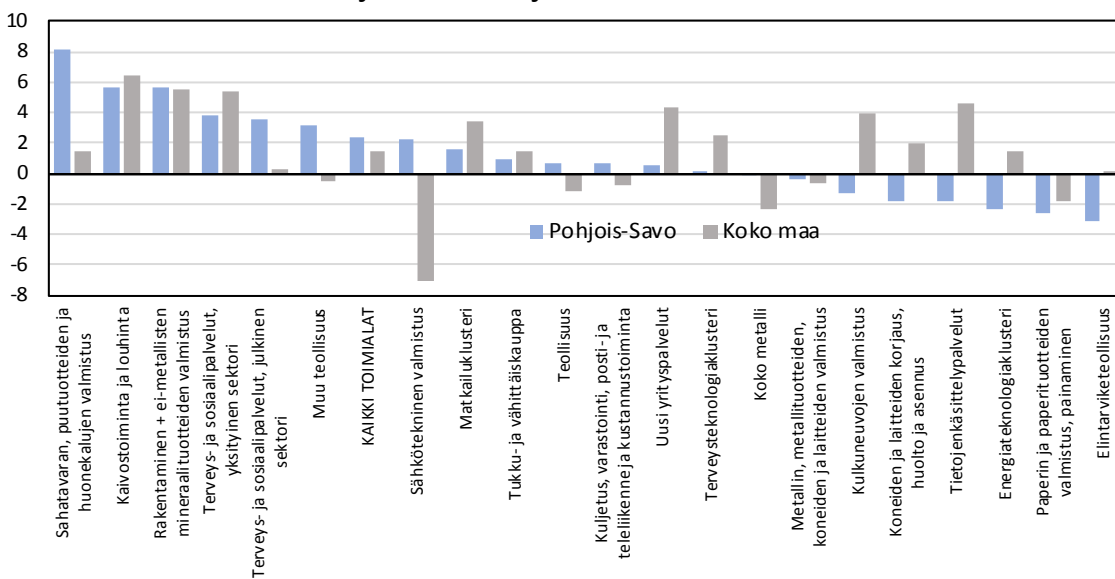

4.5.2017

Palkkasumman keskimääräinen vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa kaudella 2006-2016

Palkkasumman vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa v. 2016

Lähde: TEM/Suhdannepalvelu

4.5.2017

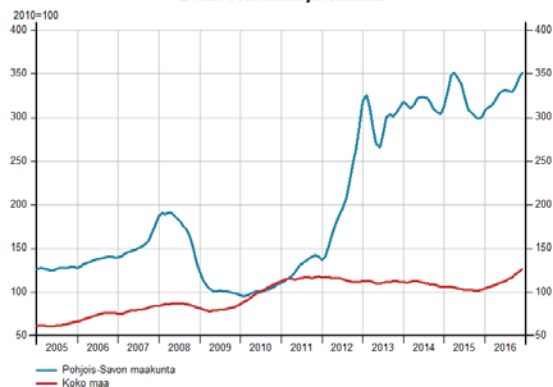
3.3 Toimialojen trendit v.2005 - joulukuu 2016

Seuraavat Tilastokeskuksen laskemat toimialojen trendikuvaajat esittävät toimialojen liikevaihdon, palkkasumman ja viennin trendinomaista kehitystä. Kuukausitason indeksit on tilastollisesti tasoitettu trendikuvaajaksi.

Vuoden 2010 keskiarvo on indeksiarvo 100. Vuosien 2005 - joulukuu 2016 välisenä aikana yli 100 indeksiarvot merkitsevät vuoden 2010 tason ylitystä, alle 100 menevät arvot taas alittavat vuonna 2010 vallinneen tason. *Joidenkin kuvaajien osalta vuoden 2010 indeksiarvo jää alle/ on yli 100. Tämä koskee etenkin toimialoja, jotka ovat suhdanneherkkiä ja joissa tilauskannat vaihtelevat kuukausittain. Näihin kuvioihin tulee suhtautua varauksella.*

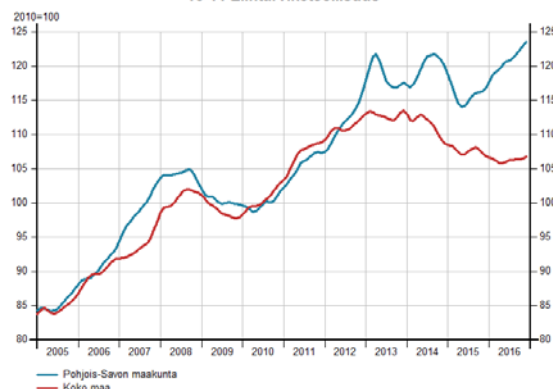
LIKEVAIHTOKUVIOT

Pohjois-Savo ja koko maa: Liikevaihto
B Kalvostoiminta ja louhinta

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Pohjois-Savo ja koko maa: Liikevaihto
10-11 Elintarviketeollisuus

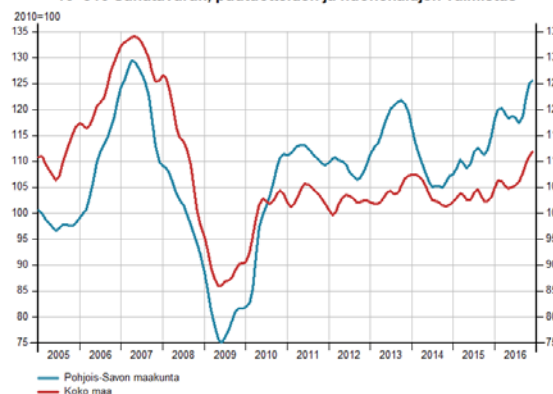
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Pohjois-Savo ja koko maa: Liikevaihto
C Teollisuus

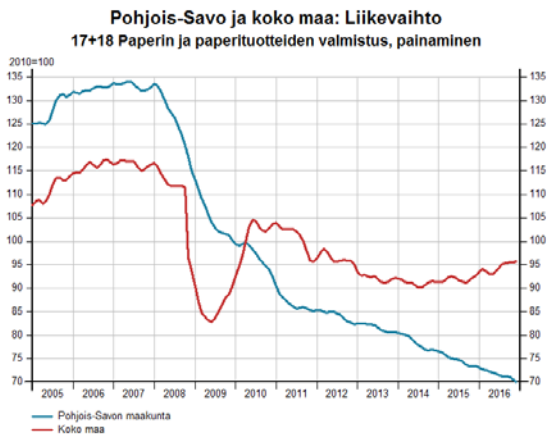
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Pohjois-Savo ja koko maa: Liikevaihto
16+310 Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus

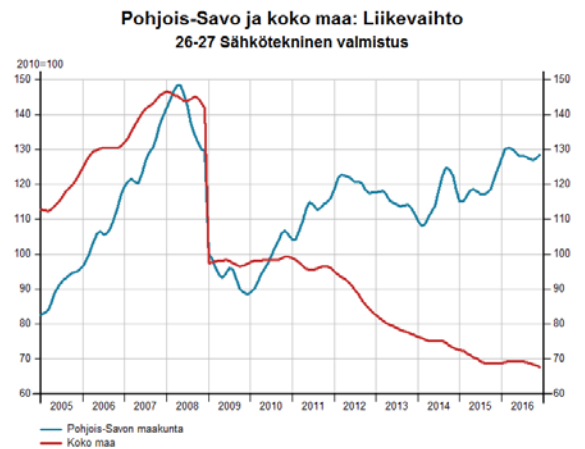

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

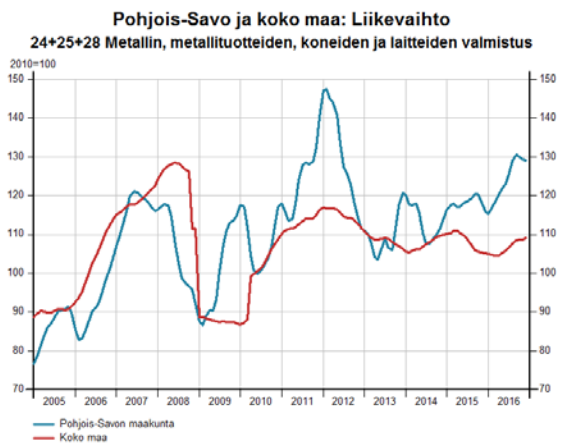
4.5.2017

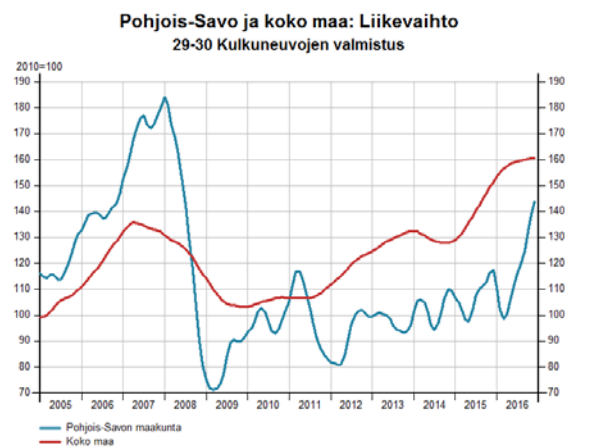
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

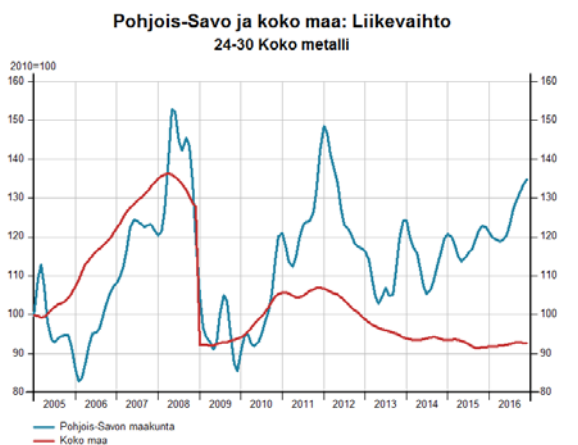
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

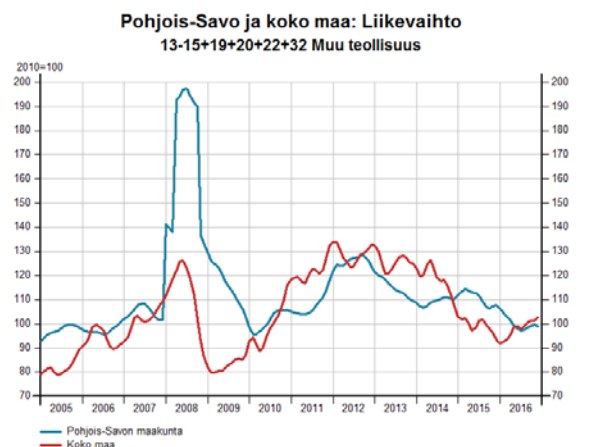
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

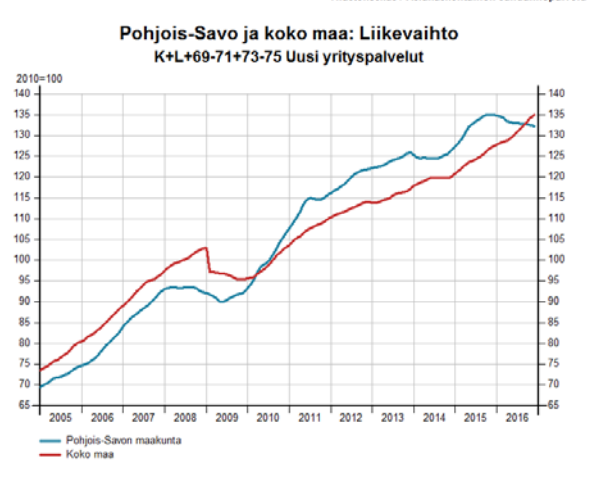
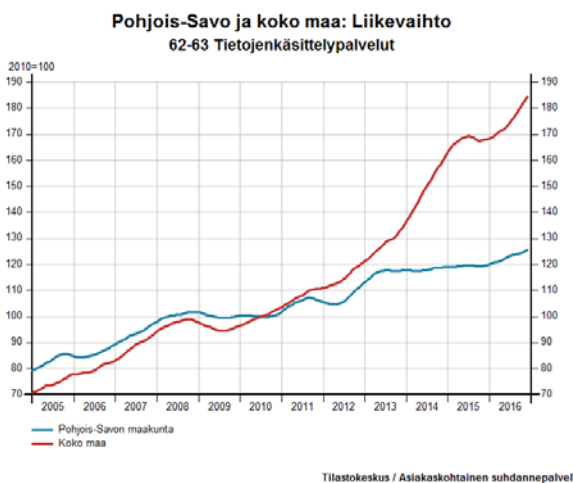
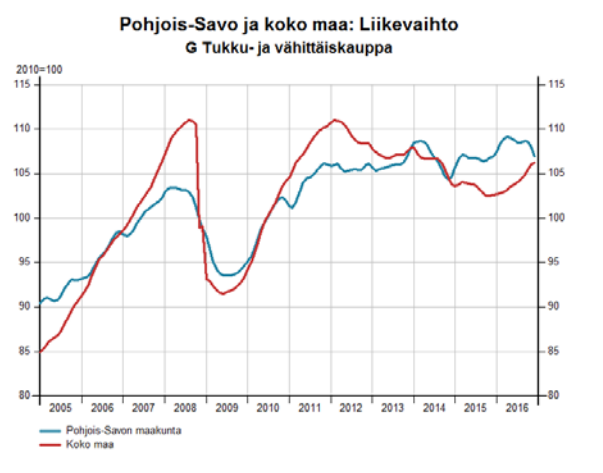
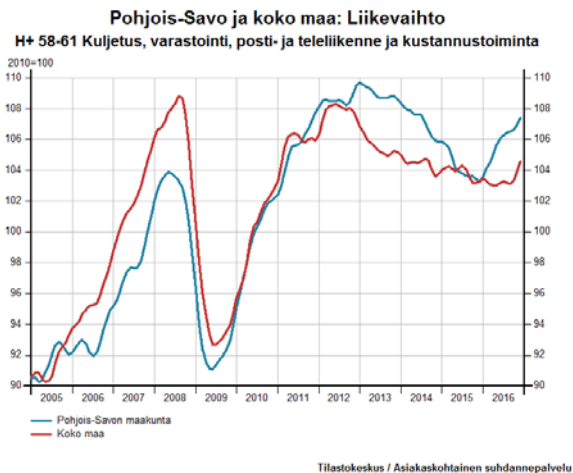
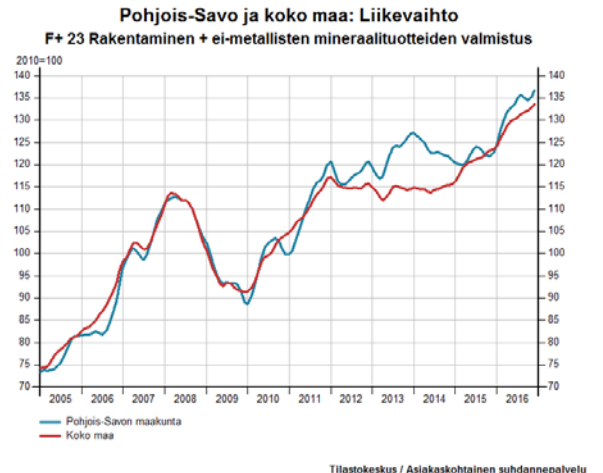
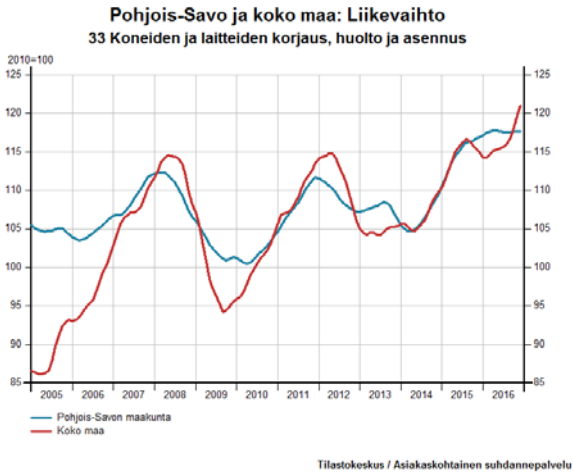

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

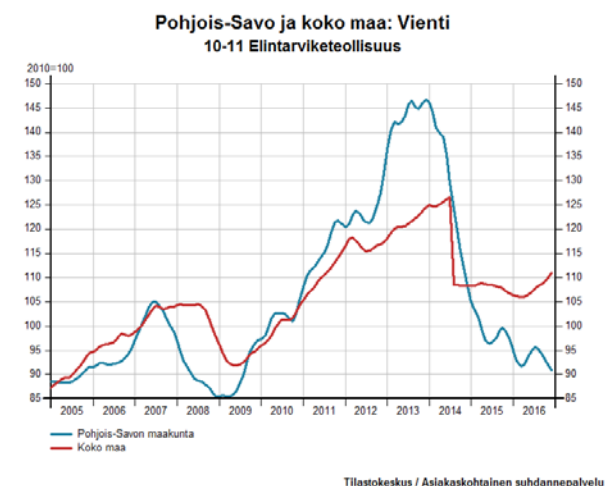
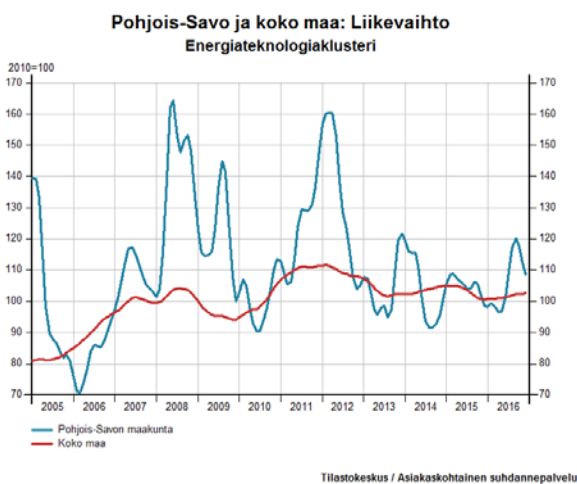
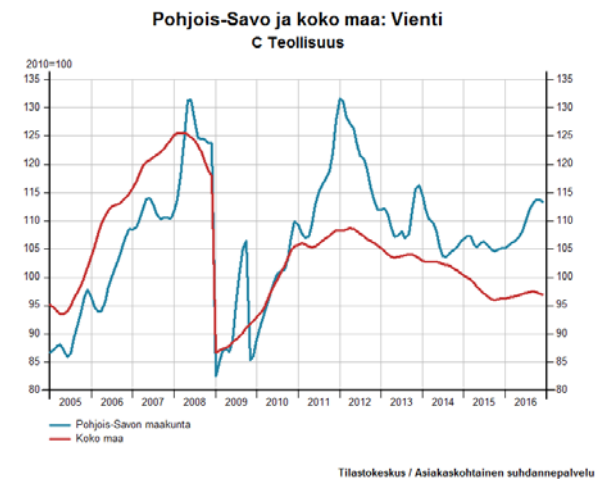
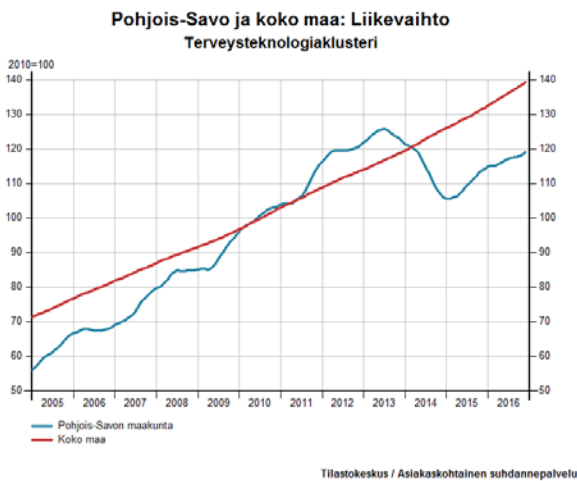
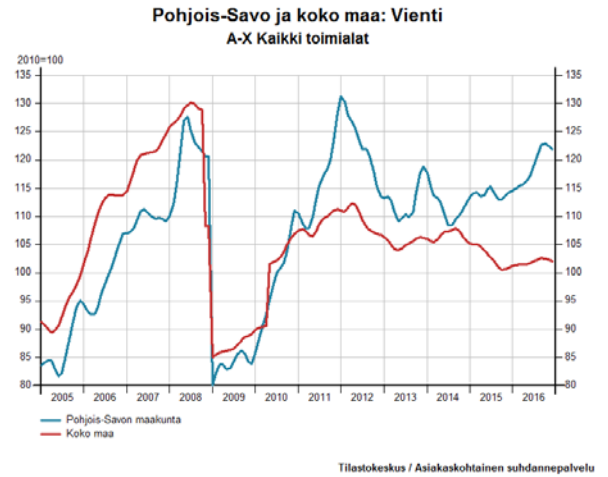
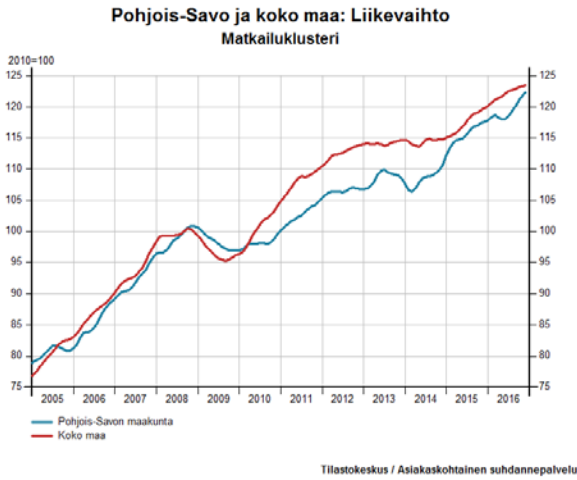
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

4.5.2017

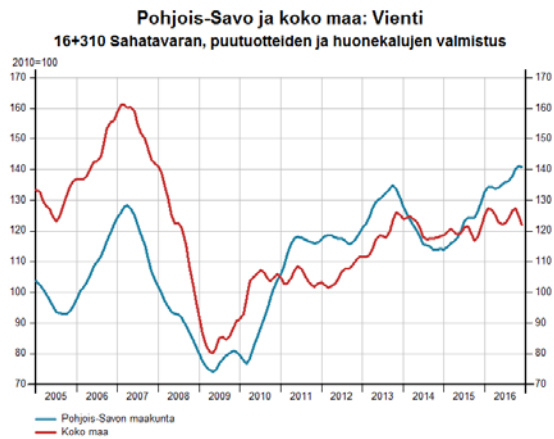

4.5.2017

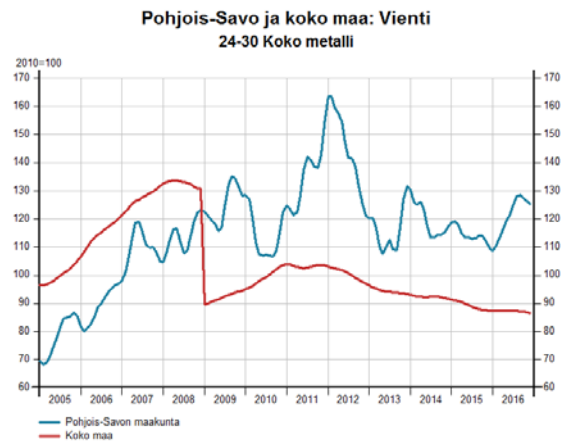
VIENTIKUVIOT

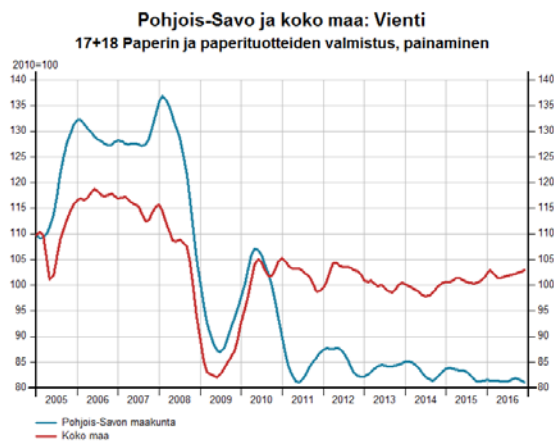
4.5.2017

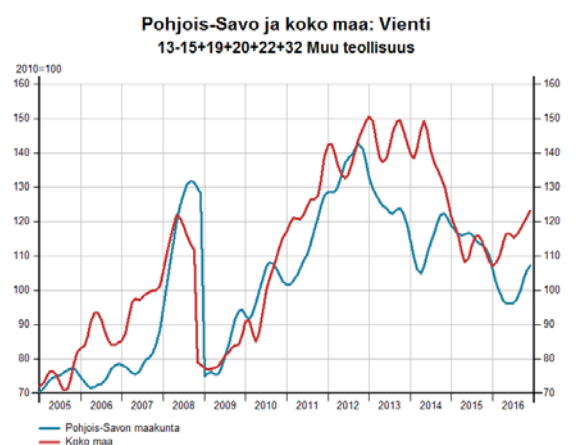
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

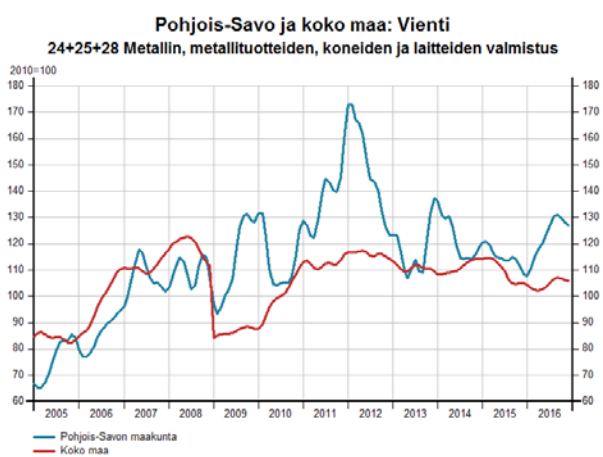
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

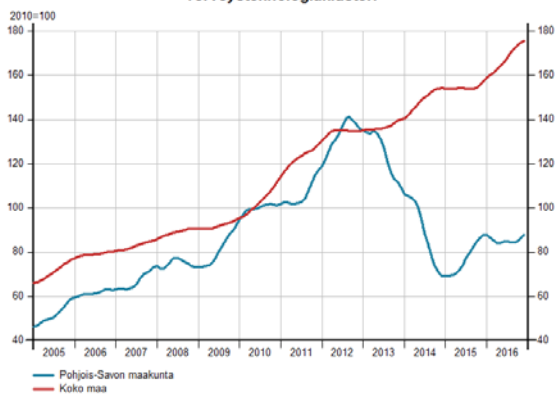
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

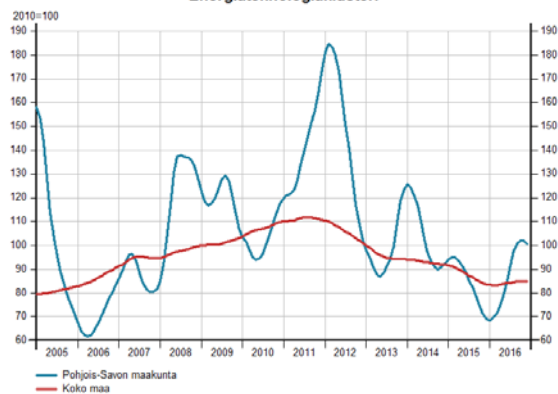
4.5.2017

Pohjois-Savo ja koko maa: Vienti
Terveysteknologiaklusteri

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

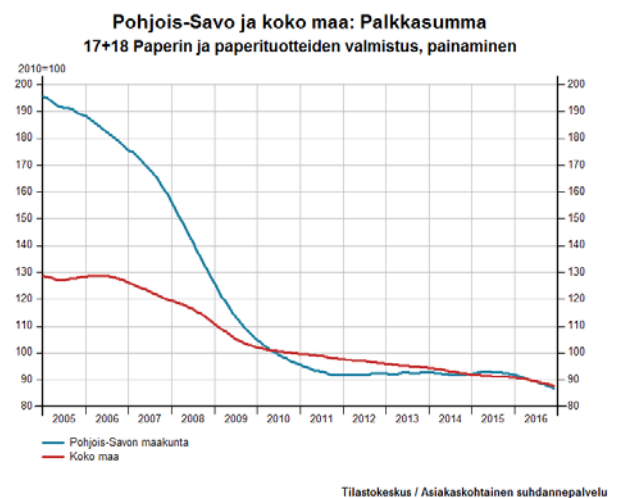
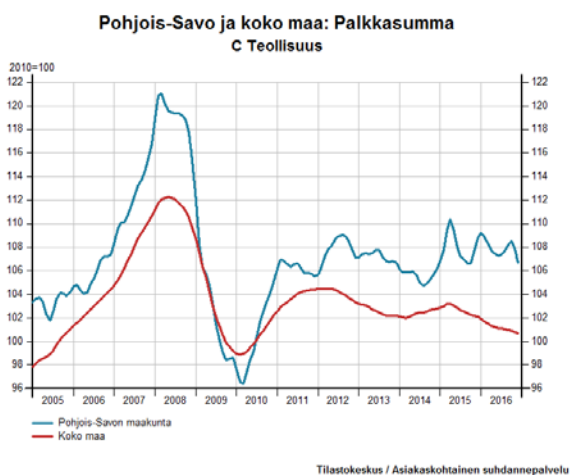
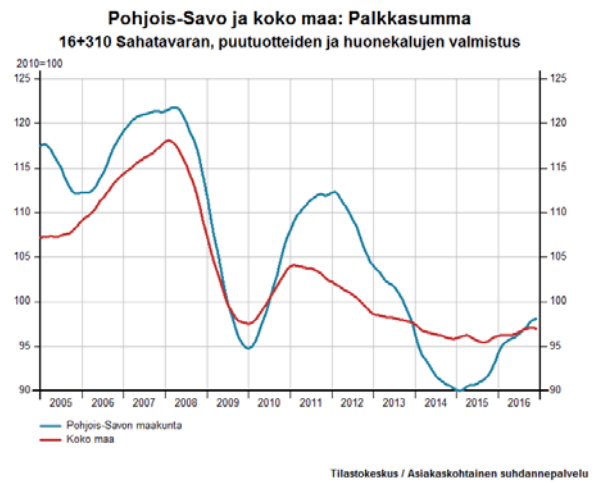
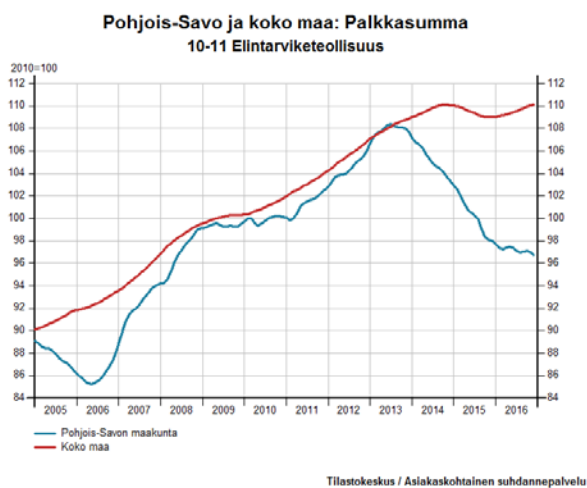
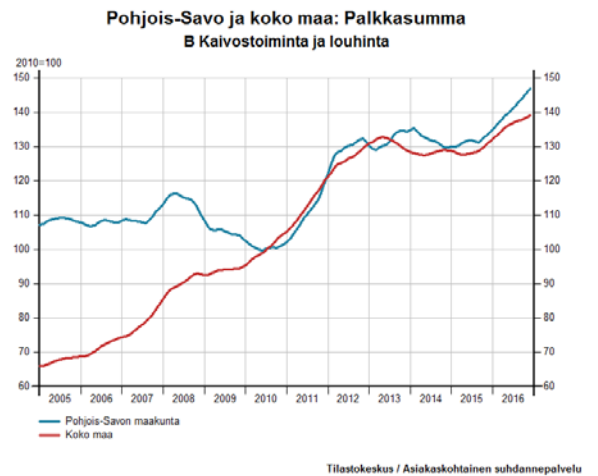
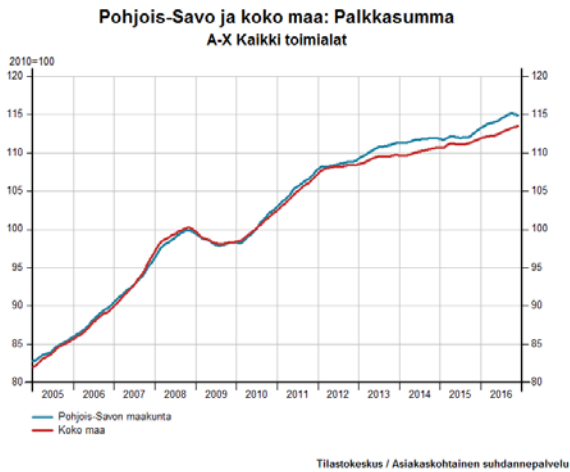
Pohjois-Savo ja koko maa: Vienti
Energiateknologiaklusteri

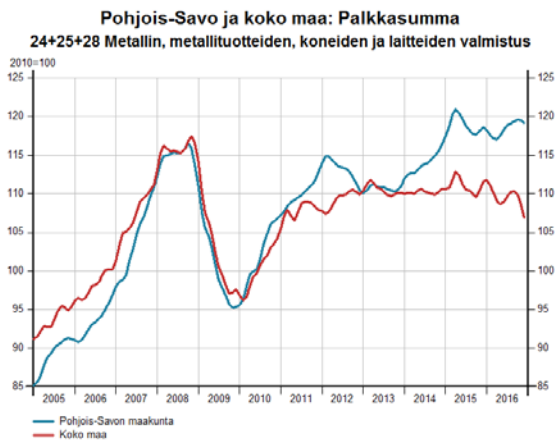
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

4.5.2017

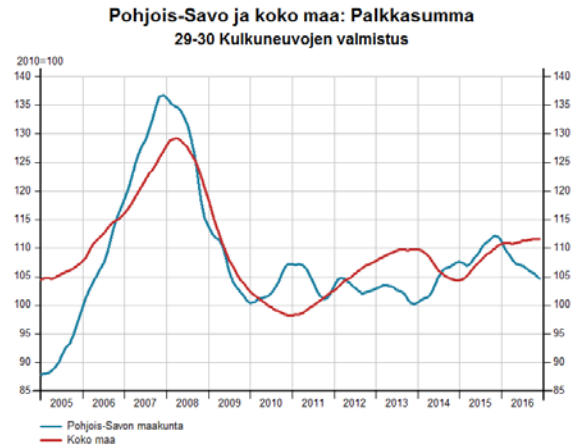
PALKKASUMMAKUVIOT

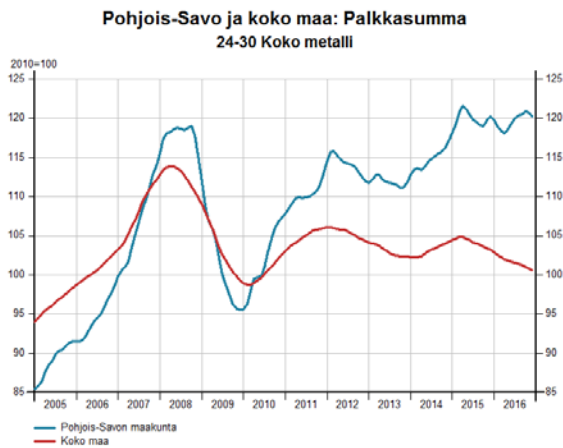
4.5.2017

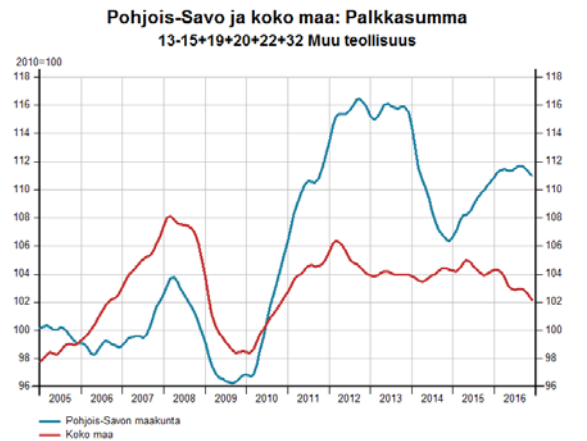
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

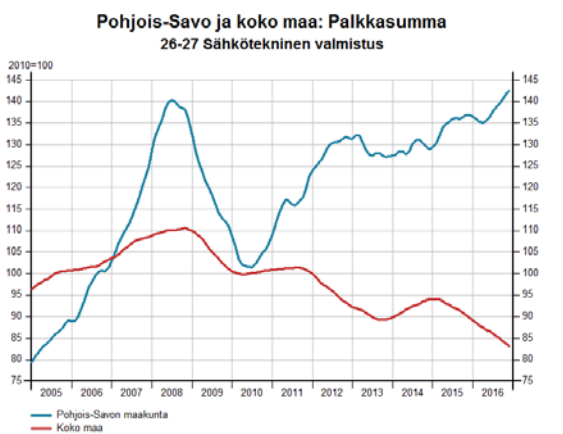
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

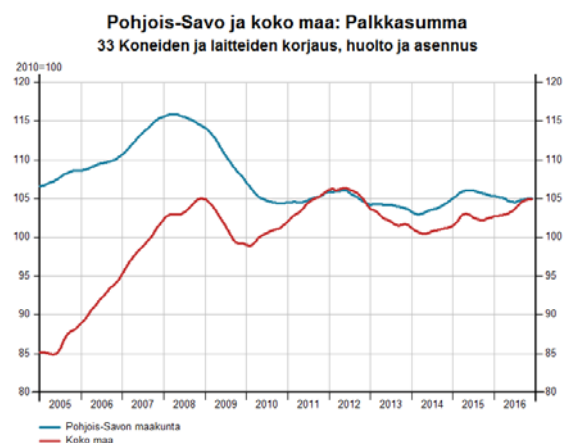
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

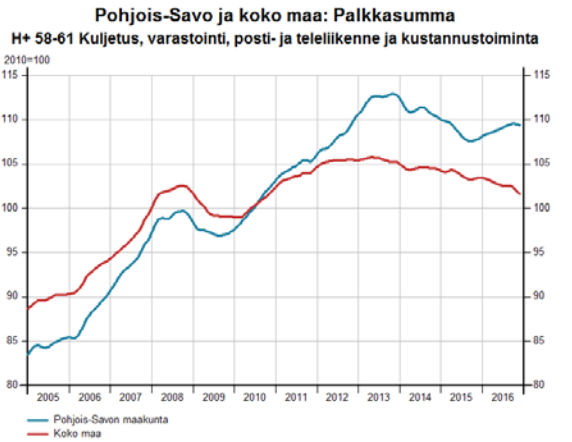

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

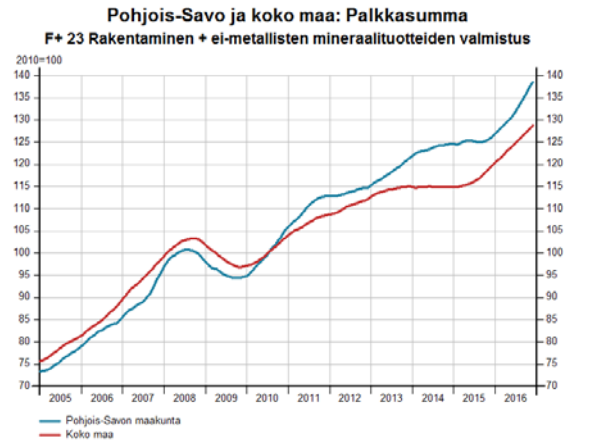

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

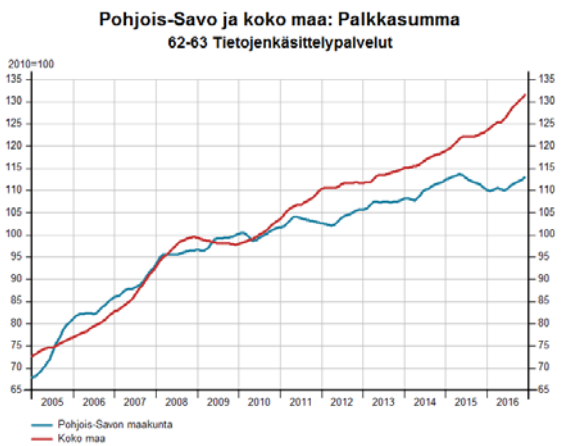
4.5.2017

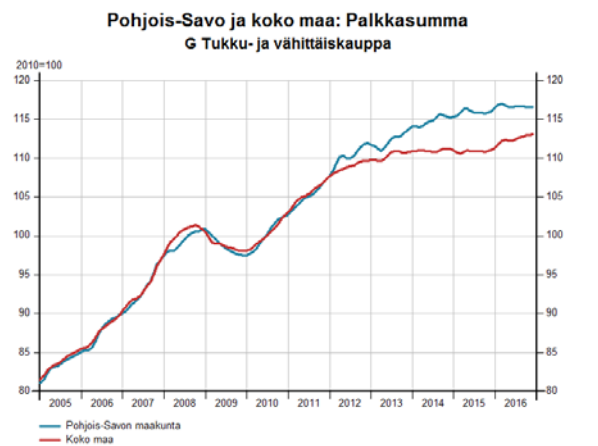
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

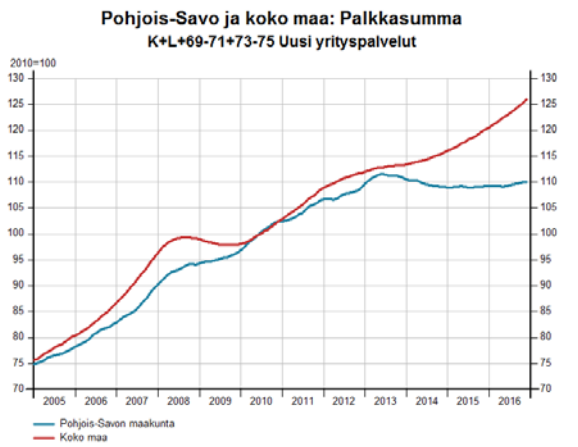

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

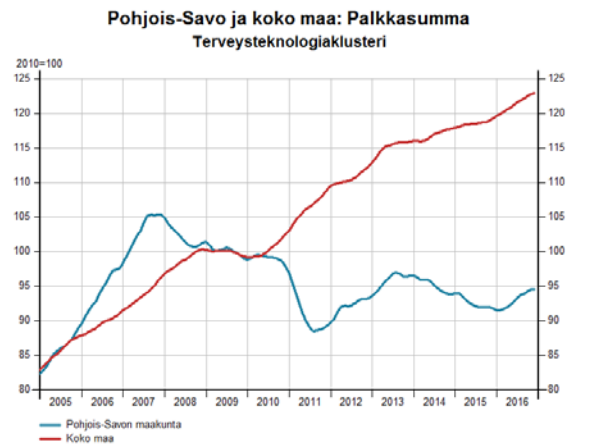

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

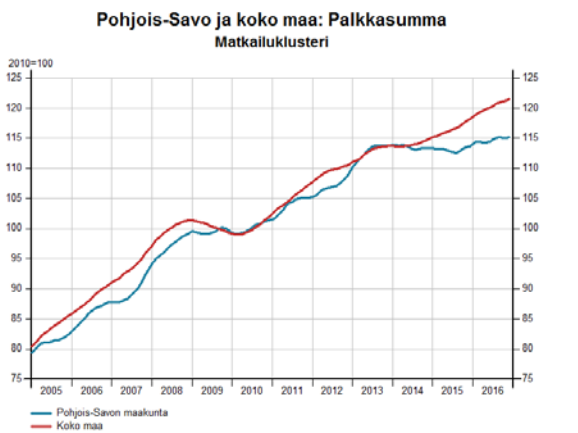
4.5.2017

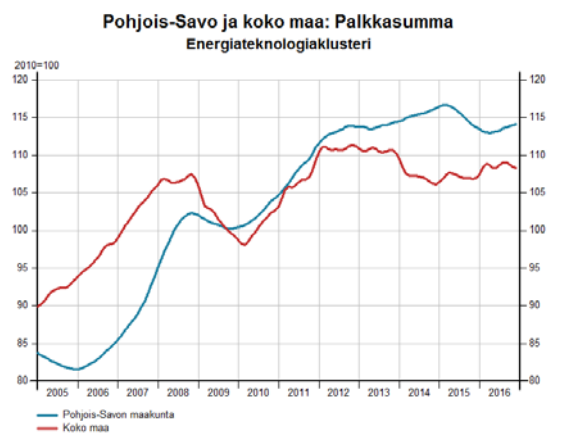
Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

4.5.2017

Liite

Vuoden 2014 kevään aluetalouskatsauksessa tehtiin muutoksia toimialaluokituksiin. Muutoksien avulla voidaan paremmin seurata Pohjois-Savon avaintoimialojen kehitystä mutta huomioida myös seutujen erot. Vuonna 2015 seurantaan saatiin mukaan elintarvikealan vienti, sähkötekniikan vienti jätettiin pois.

Muutokset on huomioitu myös seurantavuosiin.

HUOM. Toimialalla esitettyä estimaattia liikevaihdosta ei kaikilla toimialoilla ja yritysryhmissä voi sellaisenaan verrata ko. toimialalla toimivien yritysten liikevaihtojen yhteissummaan. Seurannassa yrityksen liikevaihto voi jakaantua kahdelle tai useammalle toimialalle riippuen toiminnan luonteesta.

Esimerkiksi seurannassa elintarviketeollisuuden yrityksen liikevaihdosta osa voi kirjaantua kauppaan, jos yritys käy myös kauppa raaka-aineilla. Samoin konepajan liikevaihdosta osa voi kirjaantua huoltoon tai muihin palveluihin.

Terveysteknologiaklusteri pitää sisällään seuraavat alat:

- Lääkeaineiden valmistus
- Lääkkeiden ja muiden lääkevalmisteiden valmistus
- Säteilylaitteiden sekä elektronisten lääkintä- ja terapialaitteiden valmistus
- Lääkintä- ja hammaslääkintäinstrumenttien ja -tarvikkeiden valmistus (pl. hammasproteesit)
- Hammasproteesien, keinohampaiden ym. valmistus
- Biotekninen tutkimus ja kehittäminen
- Lääketieteellinen tutkimus ja kehittäminen

Em. alat eivät ole mukana terveys- ja sosiaalipalveluissa (palkkasummassa).

Matkailuklusteri korvaa aiemmin käytetyn majoitus- ja ravitsemistoiminnan. Matkailuklusteri käsittää seuraavat alat:

- Linja-autojen tilausliikenne
- Sisävesiliikenteen henkilökuljetus
- Hotellit, ravintolat
- Motellit, matkustajakodit ja vastaavat majoitusliikkeet
- Retkeilymajat
- Lomakylät yms. majoitus

- Leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunu-alueet
- Asuntolat ja täysihoidotat yms.
- Maatilamatkailu, bed & breakfast
- Lomamökkien vuokraus
- Muualla luokittelematon majoitustoiminta
- Matkatoimistojen toiminta
- Matkanjärjestäjien toiminta
- Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.
- Esittävät taiteet
- Esittäviä taiteita palveleva toiminta
- Urheiluseurojen toiminta
- Kuntokeskukset
- Huvi- ja teemapuistojen toiminta
- Hiihto- ja laskettelukeskukset
- Muualla luokittelematon huvi- ja virkistystoiminta

Energiateknologiaklusteri sisältää seuraavat alat:

- Keskuslämmityspatterien ja kuumavesivaraajien valmistus
- Höyrykattiloiden valmistus (pl. keskuslämmityslaitteet)
- Teollisuusuunien, lämmitysjärjestelmien ja tulisäpöpolttimien valmistus
- Sähkön erillistuotanto lämpövoimalla
- Sähkön ja kaukolämmön yhteistuotanto
- Teollisuutta palveleva sähkön ja lämmön tuotanto
- Kaasun tuotanto
- Kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa
- Kaasun kauppa putkiverkossa
- Kaukolämmön ja -kylmän erillistuotanto ja jakelu
- Teollisuutta palveleva lämmön ja kylmän erillistuotanto
- LVI-tekniinen suunnittelu
- Kone- ja prosessisuunnittelu (vain Varkaus)
- Muu tekninen palvelu (vain Varkaus)
- Muu tekninen testaus ja analysointi (vain Varkaus)

Yrityspalveluihin on lisätty rahoitus- ja vakuutustoiminta sekä kiinteistöala.

Aluetalouskatsauksen liikevaihtoa, vientiä ja palkkasummia koskevat tiedot on toimittanut Tilastokeskus, asiakaskohtaisena tietopalveluna. Tietoja ja kuviota on tarkasteltu ja muokattu edelleen Pohjois-Savon liitossa. Työvoimaa ja työllisyyttä kuvaavat tiedot on saatu Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

4.5.2017

Ajankohtaisten suhdanteiden kuvauksessa pääpaino on vuoden 2016 tiedoissa em. liikevaihdon, viennin ja palkkasumman osalta.

2000-luvun seurantakauden 2006-2016 vuosimuutosten keskiarvot on laskettu erillisen laskukaavan mukaan, jossa tarkastellaan mm. ajanjakson alun ja lopun keskimääräistä vuosimuutosta.

Loppuvuoden 2016 tiedot ovat suuntaa antavia ja voivat myös tarkentua myöhemmin.

Tilastollinen informaatio on vuosien saatossa lisääntynyt määrällisesti ja parantunut laadullisesti, mutta nykyisen kaltaisissa voimakkaiden muutosten taitekohdissa pitkien aikasarjojen saatavuuteen ja historialliseen kehitykseen perustuvien ennusteiden käytökelpoisuus joutuu koetukselle.

Yritysten liikevaihdon ja viennin kasvun elpymisen voimakkuutta eri toimialoilla voidaan aluetalousskat-
sauskeissa käytettävissä olevalla aineistolla arvioida pääpiirteittäin (ainoastaan suurimmat toimialat) seuraavan kerran alkusyksystä 2017 sekä tarkemmin seuduittain ja toimialoittain vuoden kuluttua keväällä. Työllisyydestä ja väestönmuutoksista saadaan tietoja kuukausittain, jotka ELY-keskus ja Pohjois-Savon liitto julkaisevat säännöllisesti.

Lisätietoja antavat:

Pohjois-Savon Liitto

Sepänkatu 1, Kuopio, PL 247, 70101 Kuopio

aluekehityspäällikkö Jari Jääskeläinen
e-mail: jari.jaaskelainen(at)pohjois-savo.fi
puh. +358 44 7142 626

aluekehityssuunnittelija Teemu Juntunen
e-mail: teemu.juntunen(at)pohjois-savo.fi
puh. +358 44 7142 670

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kallanranta 11, PL 2000, 70101 Kuopio

Yksikön päällikkö, Yrittäjyys ja Osaaminen
e-mail jan.blomberg(at)ely-keskus.fi
puh. 0295 026 552